

Berit Otnes

Lavinntekt i Norge og Europa
Resultater fra European Survey of
Income and Living Conditions
(EU-SILC)

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the various research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, april 2007

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen, vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 978-82-537-7177-9 Trykt versjon
ISBN 978-82-537-7178-6 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe

00.02

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/51

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Berit Otnes

Lavinntekt i Norge og Europa

Resultater fra European Survey of Income and Living Conditions (EU-SILC)

Rapporter 2007/16 • Statistisk sentralbyrå 2007

Rapporten presenterer resultater om lavinntekt i Norge og andre europeiske land, og egenskaper ved personer med lavinntekt. Rapporten tar utgangspunkt i de resultater fra EU-SILC-undersøkelsen (European Survey on Income and Living Conditions) som er tilgjengelige i Eurostats statistikk og i landenes årlige EU-SILC-kvalitetsrapporter. Rapporten sammenlikner inntektsbaserte indikatorer på lavinntekt hentet fra Eurostats offisielle statistikk for 2004. Ikke-monetære indikatorer på lavinntektsgruppens materielle situasjon er bare tilgjengelige for Norge.

Norge er blant de land i EU-området som har færrest med lavinntekt: 11 prosent har inntekt under 60 prosent av medianen, mens gjennomsnittet for EU er 16 prosent. I Norge og Norden er det større forskjeller mellom aldersgruppene i andelen med lavinntekt enn i Mellom- og Sør-Europa: Det er særlig blant unge 16-24 (26 prosent) og blant eldre (21 prosent) vi finner mange med lavinntekt i Norge, mens 11 prosent av alle i Norge er under lavinntektsgrensen. For EU 25 er de tilsvarende tallene 20 prosent blant unge og 18 prosent blant eldre, og gjennomsnittet for alle er 16 prosent.

Norge skiller seg også fra resten av landene ved at det er relativt mye høyere andel med lavinntekt blant eldre kvinner (27 prosent), mens andelen med lavinntekt blant eldre norske menn (12 prosent) er omtrent som gjennomsnittet for befolkningen. I Danmark er det nesten ikke forskjell på eldre menn og kvinner: I aldergruppen 65 år og over har 20 prosent av menn og 22 prosent av kvinner lavinntekt. Gjennomsnittet for EU 25 er 20 prosent lavinntekt blant eldre kvinner, og 15 prosent blant eldre menn.

Lavinntekt er mer utbredt blant enslige enn i flerpersonhusholdninger i hele EU-området, men forskjellene er størst i Norden. I Norge har 30 prosent av alle enslige lavinntekt, mot 11 prosent i gjennomsnitt, mens 25 prosent av de enslige og 16 prosent av alle i EU-landene har lavinntekt. I Sør- og Mellom-Europa er det mange med lavinntekt blant familier med 3 eller flere barn, og blant enslige forsørgere. I Norge er ikke barnefamiliene med 3 eller flere barn dårligere stilt enn gjennomsnittet. Blant enslige forsørgere i Norge har 17 prosent lavinntekt, mens andelen med lavinntekt blant enslige forsørgere i EU er dobbelt så høy, 34 prosent.

Norske tall fra EU-SILC 2005 viser at personer med lavinntekt har mindre av materielle goder enn andre: Tre av ti har PC, og halvparten har bil, mens åtte av ti i befolkningen har PC og like mange har privatbil. Nesten dobbelt så mange av de med lavinntekt har problemer med å få endene til å møtes sammenliknet med gjennomsnittet, det gjelder henholdsvis 38 og 21 prosent. De med lavinntekt er også dårligere stilt på de andre indikatorene som belyses her. Det er flere som ikke har råd til ferie, kjøtt eller fisk til middag og å holde boligen tilstrekkelig varm. Det er også flere med lavinntekt som har hatt problemer med å betale sine faste utgifter og som opplever boutgiftene som tyngende. Og mens om lag en av fem i befolkningen har høy boutgiftsbelastning, det vil si de betaler 25 prosent eller mer av inntekten i boutgifter, gjelder dette halvparten av de med lavinntekt.

Det er også flere i lavinntektsgruppen enn i befolkningen som har problemer med råte, fukt eller for lite dagslys i boligen, og med støy, støv eller forurensning i nærmiljøet, men forskjellene er små. Det er imidlertid klart flere som bor trangt (aleneboer på ett rom eller flere personer enn rom) i lavinntektsgruppen enn i befolkningen, henholdsvis 18 og 6 prosent.

Andelen med lavinntekt i Norge har vært den samme i hvert av årene 2003-2005, og det er heller ikke de helt store endringer i materiell situasjon. Den allmenne velstandsøkningen har medført at andelen i befolkningen som synes det er vanskelig å få endene til å møtes sank fra 30 prosent i 2003 til vel 20 prosent i 2005, og også blant de med lavinntekt sank denne andelen fra om lag 50 til om lag 40 prosent. Blant sosialhjelpsmottakere har denne andelen ligget på over 65 prosent i hele perioden. Andelen som har høy boutgiftsbelastning har også vært omtrent den samme for befolkningen under ett gjennom 3-årperioden, om lag 20 prosent. Men mens det har vært nedgang i andelen som bruker mer enn 25 prosent av inntekten til boutgifter i de fleste grupper, har andelen med høy boutgiftsbelastning økt litt i lavinntektsgruppen, fra 47 prosent i 2003 til 53 prosent i 2005. Også blant sosialhjelpsmottakerne ble det flere med høy boutgiftsbelastning fra 2003 til 2005. Det er altså en tendens til at de svakest stilte blir hengende etter i velstandsutviklingen.

Innhold

1. Bakgrunn og formål	7
2. Datakilder	8
3. Definisjoner	9
4. Lavinntekt i Norge og Europa	10
4.1. Blant de beste i EU-klassen: Få under lavinntektsgrensen i Norge	10
4.2. De rikeste 20 prosent har fem ganger så mye av totalinntekten som de fattigste 20 prosent.....	11
4.3. Lavinntekt er relativt.....	12
4.4. Større forskjeller mellom aldersgruppene i Norge og Norden.....	13
4.5. Lavinntekt litt mer utbredt blant kvinner.....	13
4.6. Mange med lavinntekt blant enslige og i husholdninger med mange barn	13
4.7. Mange med lavinntekt blant de ikke arbeidsaktive	14
4.8. Få med lavinntekt blant de som eier egen bolig.....	14
5. Materiell situasjon for personer med lavinntekt i Norge i 2005.....	15
5.1. Mange eldre kvinner har lavinntekt	15
5.2. Relativt få personer med lavinntekt har varige forbruksgoder som PC og bil.....	16
5.3. Økonomiske problem	17
5.4. Halvparten av alle med lavinntekt har høye boutgifter i forhold til inntekten	17
5.5. Litt flere i de utsatte gruppene har dårlig boligstandard og nærmiljø.....	17
5.6. Trangboddhet: To av ti i utsatte grupper bor trangt.....	18
6. Utviklingen i materiell situasjon i Norge 2003-2005	19
6.1. Små endringer i lavinntekt i perioden 2003-2005	19
6.2. Endringer i materiell situasjon: økonomi og boligstandard.....	20
Referanser.....	21
Vedlegg: Tabeller	22

Figurregister

4. Lavinntekt i Norge og Europa

4.1. Andel personer med årlig lavinntekt i ulike land i Europa. 2003. Disponibel inntekt etter overføringer. Prosent .	10
4.2. Andel personer med årlig lavinntekt i ulike land i Europa. 2003. Disponibel inntekt før overføringer. Prosent .	11
4.3. Andel personer med vedvarende lavinntekt i ulike land i Europa. 2001 .	11
4.4. Forholdet mellom inntekt mottatt av de 20 prosent av befolkningen med høyest inntekt og de 20 prosent med lavest inntekt i ulike land i Europa. 2003 .	12
4.5. Lavinntektsgrense for en husholdning med 2 voksne og 2 barn i ulike land i Europa. Euro. 2004 .	12

Tabellregister

4. Lavinntekt i Norge og Europa

4.1. Andel med årlig lavinntekt i EU og utvalgte land. Aldersgrupper. 2004 .	13
4.2. Andel med årlig lavinntekt i EU og utvalgte land. Menn og kvinner. 2004 .	13
4.3. Andel med årlig lavinntekt i utvalgte land. Menn og kvinner i ulike aldersgrupper. 2004 .	13
4.4. Andel med årlig lavinntekt i EU og utvalgte land. Husholdningstyper. 2004 .	14
4.5. Andel med årlig lavinntekt i utvalgte land. Menn og kvinner med ulik hovedaktivitet 2004. Personer 16 år og over .	14
4.6. Andel med årlig lavinntekt i utvalgte land, etter eierforhold til boligen 2004 .	14

5. Materiell situasjon for personer med lavinntekt i Norge i 2005

5.1. Personer med lavinntekt, sosialhjelpsmottakere og befolkningen etter alder og kjønn. 2005 .	15
5.2. Personer med lavinntekt, sosialhjelpsmottakere .	15
5.3. Indikatorer på materiell situasjon i husholdningene til personer i ulike grupper. 2005 .	16
5.4. Indikatorer på boligstandard i husholdningene til personer i ulike grupper. 2005 .	18

6. Utviklingen i materiell situasjon i Norge 2003-2005

6.1. Andel med lavinntekt i ulike aldersgrupper. 2003-2005 .	19
6.2. Andel med lavinntekt blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. 2003-2005 .	19
6.3. Andel med lavinntekt i ulike husholdningstyper. 2003-2005 .	20

Vedlegg

A1a. Andel personer med årlig lavinntekt i ulike land i Europa. Personer med disponibel inntekt per forbruksenhet (før overføringer men inkludert pensjoner) under 60 prosent av den nasjonale medianinntekten. EU-skala. 1999-2005 .	22
A1b. Andel personer med årlig lavinntekt i ulike land i Europa. Personer med disponibel inntekt per forbruksenhet (etter overføringer) under 60 prosent av den nasjonale medianinntekten. EU-skala. 1999-2005 .	23
A2. Andel personer med vedvarende lavinntekt i ulike land i Europa . EU-skala. 1999-2004 .	24
A3. Ulikhet i inntektsfordeling i ulike land i Europa (S80/S20 income quintile share ratio). 1999-2005 .	25
A4a. Andel med årlig lavinntekt etter alder og kjønn. 2004 .	26
A4b. Andel med årlig lavinntekt etter alder og kjønn. 2005 .	26
A5a. Andel med årlig lavinntekt etter yrkesaktivitet og kjønn . 2004 .	27
A5b. Andel med årlig lavinntekt etter yrkesaktivitet og kjønn. 2005 .	27
A6a. Andel med årlig lavinntekt etter husholdningstype. 2004 .	28
A6b. Andel med årlig lavinntekt etter husholdningstype. 2005 .	28
A7a. Andel med årlig lavinntekt etter eierforhold til bolig. 2004 .	29
A7b. Andel med årlig lavinntekt etter eierforhold til bolig. 2005 .	29
A8a. Lavinntektsgrense for noen husholdningstyper. Euro. 2004 .	30
A8b. Lavinntektsgrense for noen husholdningstyper. Euro. 2005 .	30
A9a. Relativt median lavinntektsgap etter alder og kjønn. 2004 .	31
A9b. Relativt median lavinntektsgap etter alder og kjønn. 2005 .	31
A10a. Andel med lavinntekt ved ulike terskler for lavinntekt. 2003 .	32
A10b. Andel med lavinntekt ved ulike terskler for lavinntekt. 2004 .	33
A11. Personer med lavinntekt, sosialhjelpsmottakere og befolkningen etter alder og kjønn. 2003 .	34
A12. Personer med lavinntekt, sosialhjelpsmottakere og befolkningen etter familiefase. 2003 .	34
A13. Indikatorer på materiell situasjon i husholdninger til personer i ulike grupper. 2003 .	35
A14. Indikatorer på boligstandard i husholdninger til personer i ulike grupper. 2003 .	35
A15. Indikatorer på materiell situasjon i husholdningene til personer i ulike grupper. 2004 .	36
A16. Indikatorer på boligstandard i husholdningene til personer i ulike grupper. 2004 .	36

1. Bakgrunn og formål

Bakgrunnen for dette prosjektet er et ønske om å øke tilgjengeligheten av statistikk om lavinntekt i Norge og andre europeiske land med EU-SILC som datakilde. EU-SILC er EUs Survey of Income and Living Conditions, som blir gjennomført årlig i de fleste medlems- og søkerland fra 2004. Norge og seks andre land gjennomførte den første undersøkelsen allerede i 2003. Per i dag er resultatene på hjemmesiden til Eurostat ikke så lett tilgjengelig for allmennheten, og stort sett begrenset til inntektsbaserte indikatorer på lavinntekt.

Hovedformålet med prosjektet er å presentere flere resultater om den materielle situasjonen til personer med lavinntekt i Norge og andre europeiske land enn det som er tilgjengelig per i dag. Vi ønsket å gjennomføre komparative analyser av lavinntekt mellom Norge og utvalgte land med tilknytning til EU. Dette vil være mulig i og med at vi kan bruke data fra EU-SILC, som er en survey hvor de samme spørsmålene blir stilt i en rekke europeiske land. For å kunne presentere resultater fra andre lands EU-SILC er det imidlertid nødvendig å innhente spesiell tillatelse fra det enkelte land. Dette har det ikke vært mulig å få til innen tidsrammen for prosjektet. Vi har derfor måttet begrense oss til de resultater som er tilgjengelige i Eurostats statistikk og i landenes årlige kvalitetsrapporter. Dette er bakgrunnen for at vi i denne rapporten kun kan sammenlikne inntektsbaserte indikatorer på lavinntekt, som er tilgjengelige i den offisielle statistikken fra Eurostat. Ikke-monetære indikatorer på lavinntektsgruppens materielle situasjon har vi bare tilgjengelig for Norge.

Vi har brukt det materialet som er tilgjengelig på Eurostats nettsider, og som viser andel med lavinntekt i ulike grupper etter alder, kjønn, husholdningstype. Det blir også sett spesifikt på betydningen av yrkesaktivitet og arbeidsledighet, samt lavinntekt før og etter sosiale overføringer. Vi vil også se spesifikt på personer over 65 år.

Prosjektet er en pilot, og vil gi et grunnlag for å vurdere om en slik analyse bør gjennomføres årlig. Før det fattes beslutning om dette, bør SSB søke tillatelse til å publisere sammenliknbare tall om materiell

situasjon i andre europeiske land. Resultatene skal formidles gjennom SSBs serie Rapporter og en første-gangspubliserings av nasjonale og internasjonale tall fra EU-SILC på www.ssb.no. Rapporten vil gi en presentasjon av norsk lavinntekt i en internasjonal sammenheng, og gi et eksempel på hvordan internasjonal sammenliknbar lavinntektsstatistikk fra EU-SILC kan presenteres fra Statistisk sentralbyrå i fremtiden.

Lavinntekt, slik det her er definert, er et relativt begrep: Det tar utgangspunkt i inntektsfordelingen i det enkelte land, og avgrenser en gruppe som har lavere inntekt enn 60 prosent av medianinntekten i landet. At en høy andel av husholdningene i et land har inntekt under lavinntektsgrensen, betyr at inntektsfordelingen i landet er skjev, ikke nødvendigvis at dette er et "fattig" land. Det sier ikke noe om inntektsnivået i landet (se kapittel 4.3).

Vi vil presentere den materielle situasjonen til personer med lavinntekt i Norge i en internasjonal sammenheng, hvor omfattende gruppen er og hvordan den er sammensatt i de ulike landene. Analysen begrenser seg som nevnt over til det som allerede er publisert om det enkelte land på deres egne eller Eurostats hjemmesider. Vi har sammenfattet disse resultatene i ulike figurer og tabeller.

Videre har vi sett på de norske EU-SILC-dataene. Gjennom å utarbeide og presentere tabeller om personer med lavinntekt i Norge, får vi en oversikt over hvordan denne gruppen er sammensatt, og i hvilken grad det å ha lavinntekt henger sammen med andre mål på materielle problemer. Vi har også sammenliknet personer med lavinntekt med andre utsatte grupper, og med befolkningen. Dette vil være et innspill til en årlig rapportering fra EU-SILC i Dagens Statistikk og Statistikkbanken, med hovedsakelig norske tall, men også noen internasjonale sammenlikninger. Tall fra de norske EU-SILC-undersøkelsene blir også årlig presentert i rapporten Økonomi og levekår for ulike grupper (Rapporter 2006/3). Disse rapportene har også noen internasjonale tabeller, og tall for noen andre utsatte grupper enn de som presenteres her.

2. Datakilder

Tallene som presenteres her er fra tre typer kilder:

1. Eurostats hjemmeside (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)
2. Tabeller fra Intermediate Quality Reports fra utvalgte land
3. Tabeller laget på grunnlag av de norske EU-SILC-undersøkelsene

På Eurostats hjemmesider er opplysningene om lavinntekt i enkeltland mest omfattende for året 2003. Dette året er derfor valgt som utgangspunkt for sammenlikninger mellom land i figurene. For de utvalgte landene vi har sett nærmere på finnes det også tall for 2004. De norske dataene finnes per i dag tilgjengelige for hvert av årene 2003-2005. Eurostat har tall for de fleste land også for 2004, og i februar 2007 ble også 2005-tall gjort tilgjengelig. Rapporten er skrevet på grunnlag av 2004-tallene, men tall for 2005 er tatt inn i tabellvedlegget. Det er ikke store endringer fra 2004 til 2005.

Det er en del problemer knyttet til å sammenlikne over landegrensene på dette området. I Eurostats statistikk, som denne rapporten bygger på, har en så langt det er mulig søkt å harmonisere definisjonen av inntekt, lavinntektsgrense og antakelser om husholdningenes stordriftsfordeler. Ulike metoder for datainnsamling kan gi ulikt resultat. I de nordiske landene er opplysningene om inntekt hentet fra registre, mens de i andre land er innhentet gjennom direkte spørsmål i intervjuundersøkelser. Det er påvist at de to innsamlingsmetodene kan gi forskjellig resultat. De med lav inntekt tenderer til å overrapportere inntekten ved intervju, mens de med høy inntekt har en tendens til å underrapportere inntekten. Det er også andre forhold som påvirker tallene, se Kirkeberg og Eplands artikkel i Samfunnsspeilet 2/2006 for en nærmere drøfting, og kapittel 11 i Rapporter 2006/3.

Det norske EU-SILC-utvalget er i utgangspunktet et personutvalg, men det innhentes opplysninger om inntekt, alder og kjønn for alle medlemmer av "trekkespersonens" husholdning. Tallene fra Intermediate Quality Reports, og i tabell 11-13, er laget fra filer der *den enkelte person i husholdningen* er enhet, og inntektsopplysninger og opplysninger om husholdningens sammensetning gjelder den husholdningen det enkelte individ er medlem av. I tabell 7-10, og i vedleggstabell 11-16 er det *"trekkepersonen"* som er enhet, det vil si en person for hver husholdning. I det norske EU-SILC-utvalget for 2005 ble det oppnådd svar fra 5991 husholdninger, det vil si 5991 "trekkespersoner", og disse husholdningene besto av til sammen vel 15 700 personer.

3. Definisjoner

Ekvivalentinntekt: Beregnes ved å dele husholdningens totale *inntekt etter skatt* (se nedenfor) på antall forbruksekvivalenter i husholdningen, etter EUs ekvivalensskala: Den første voksne person telles som 1, de følgende voksne personer får verdien 0,5, mens hvert barn 0-13 år får verdien 0,3. Et par med to barn må, ifølge denne skalaen, ha en husholdningsinntekt etter skatt på 210 000 kroner for å ha samme økonomiske levestandard som en enslig med 100 000 kroner i inntekt etter skatt.

Lavinntekt: Generelt vil det si husholdningsinntekt som er så lav at personer i husholdninger med inntekt under grensen har stor risiko for å være fattige. Dette kan konkretiseres på ulike måter. Her vil vi følge EUs definisjon som er knyttet til inntekt per forbruksenhet, etter EUs skala.

Årlig lavinntekt: Personer i husholdninger med inntekt per forbruksenhet under 60 prosent av den nasjonale medianinntekten. Vi ser på inntekt etter overføringer, men i vedleggstabell 1a vises andel med lavinntekt før overføringer (men etter pensjoner).

Inntekt etter skatt omfatter summen av alle yrkesinntekter (lønns- og næringsinntekter), kapitalinntekter (det vil si renteinntekter og avkastning på diverse verdipapirer) pluss diverse overføringer (for eksempel pensjoner, barnetrygd, bostøtte, stipend og sosialhjelp). Til fratrekk kommer utlignet skatt og negative overføringer (det vil si pensjonspremier i arbeidsforhold og betalt barnebidrag).

Datakilder og referanseperiode for inntektsdata

I den norske EU-SILC blir inntektsopplysningene hentet fra registre. Inntektsopplysningene i EU-SILC gjelder inntekt året før, for eksempel gjelder inntektsopplysningene i EU-SILC 2003 inntektsåret 2002, og så videre. I tabellene har vi referert til undersøkelsesåret, siden alle andre kjennetegn har dette året som referanseperiode, mens altså inntektsdata har året før som referanseperiode.

Vedvarende lavinntekt: Personer med inntekt per forbruksenhet under 60 prosent av den nasjonale

medianinntekten i det aktuelle året og i minst 2 av de 3 foregående årene.

Det er viktig å være oppmerksom på at hvor mange som framkommer som fattige er svært avhengig av hvor en setter grensen, og hvilken ekvivalensskala en velger. Vedleggstabell 10 viser andelen med lavinntekt ved inntektsgrense på 40, 50 og 70 prosent av medianinntekten. Når en bruker EUs definisjon og en lavinntektsgrense på 60 prosent av medianinntekten, vil lavinntektsgrensen ligge klart høyere enn den norske minstepensjonen. Dette fører til at mange enslige eldre (de med minstepensjon og liten tilleggssinntekt) havner under lavinntektsgrensen.

Hovedaktivitet: Kategoriene her er sysselsatt, arbeidsledig, pensjonist og andre inaktive. Utgangspunktet for klassifiseringen er aktiviteten siste 12 måneder.

Sysselsatte er de som har vært sysselsatt i minst 7 av de 12 månedene

Arbeidsledig er bare de som har vært arbeidsledig i minst 7 av de 12 månedene. Denne gruppen omfatter dermed ikke de som bare har vært ledige i kortere perioder.

Pensjonist er også de som har vært pensjonister i minst 7 måneder.

Andre inaktive er på samme måte de som har vært inaktive i minst 7 måneder

Personer som ikke har hatt noen av disse statusene i mer enn 7 av de siste 12 månedene, er inkludert i totalen i tabell 5 og vedleggstabell 5, men inngår ikke i noen av kategoriene ovenfor.

Yrkesaktiv: En person er regnet som yrkesaktiv dersom han eller hun har hatt yrkesinntekt som er større enn minstepensjonen for en enslig person i inntektsåret før datainnsamlingsåret (107 700 kroner). Denne definisjonen er brukt i tabell 9 og 10, og i vedleggstabell 13-16.

4. Lavinntekt i Norge og Europa

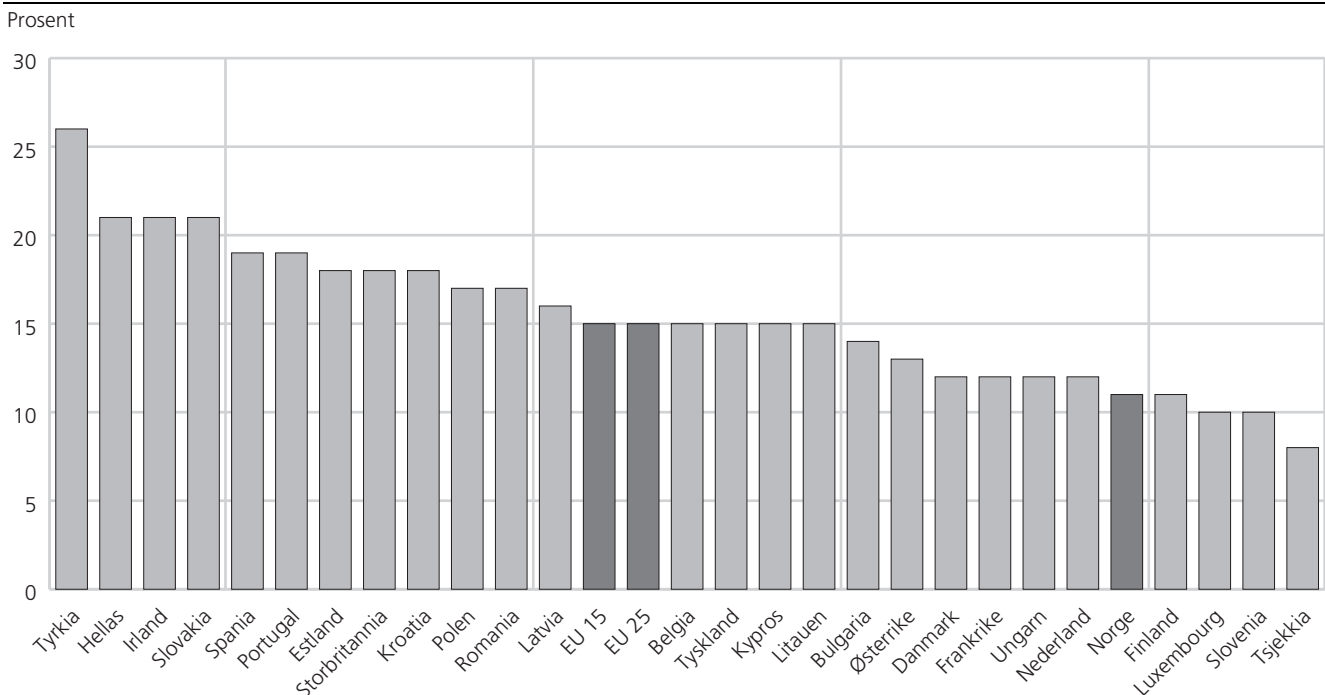
4.1. Blant de beste i EU-klassen: Få under lavinntektsgrensen i Norge

For EU-landene under ett har det vært liten endring i andelen med årlig lavinntekt i perioden 1999 til 2004, enten man ser på de 15 "gamle" EU-landene, eller alle de 25 landene etter utvidelsen. Andelen har i perioden ligget mellom 15 og 17 prosent, når en ser på den disponible inntekten etter overføringer. Det er til dels betydelige forskjeller mellom enkeltland, som vist i figur 1. I de nordiske landene, og de fleste nord-europeiske land, er andelen med lavinntekt lavere eller lik gjennomsnittet for EU-landene. Det er relativt flere under lavinntektsgrensen i søreuropeiske land og tidligere østblokkland. Men noen land avviker fra dette mønstret. Det gjelder Tsjekia og Slovenia, øst-europeiske land som har lavere andeler personer med lavinntekt enn gjennomsnittet for EU, og Irland og Storbritannia, som har lavinntektsandeler på linje med sør- og østeuropeiske land. Norge, med 11 prosent med lavinntekt, er i en gruppe på fem land med lavest andel

med lavinntekt, mens Tyrkia, i den andre enden av skalaen, har 26 prosent med lavinntekt, som ett av en gruppe på 4 land med mer enn 20 prosent med lavinntekt.

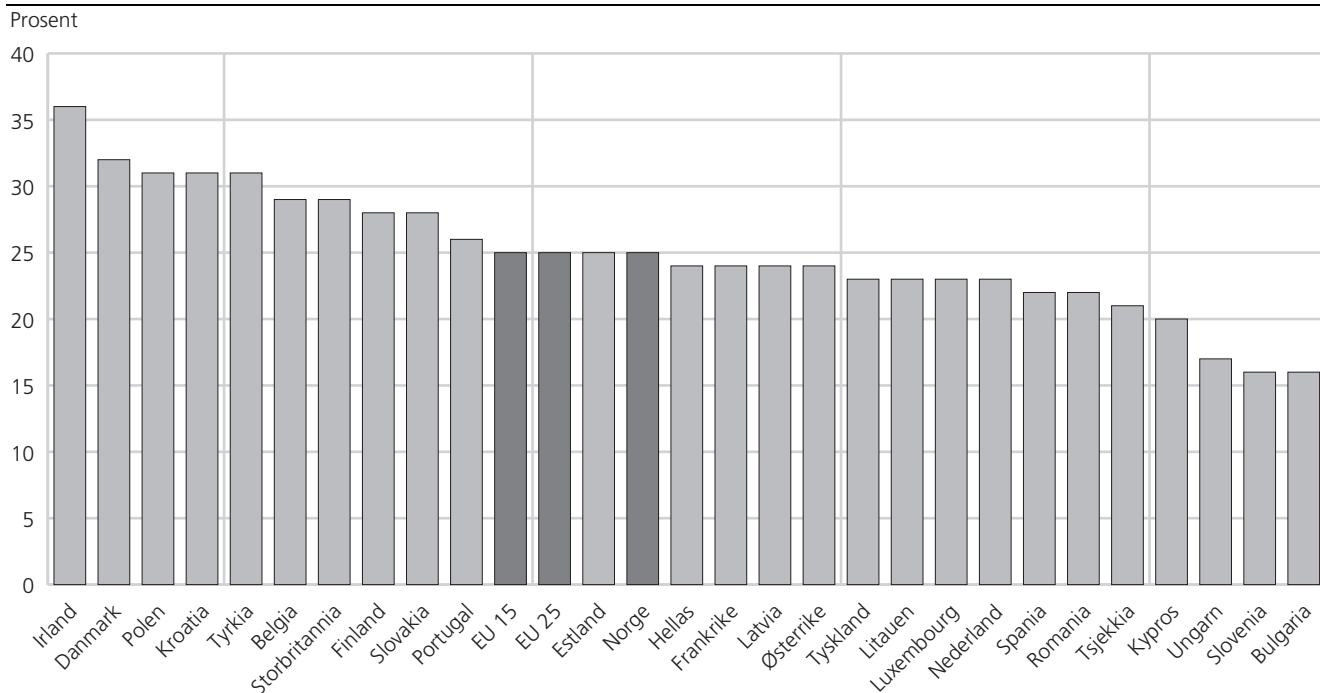
Ser vi på lavinntekt *før* overføringer (men inkludert pensjoner) ligger Norge akkurat på EU-gjennomsnittet. Det er med andre ord rause overføringsordninger i forhold til resten av Europa som gjør at Norge har så lav andel personer med lavinntekt etter overføringer. Det er Bulgaria, Slovenia og Kypros som har lavest andel personer med lavinntekt før overføringer, mens Irland, Danmark, Polen, Kroatia og Tyrkia har de høyeste andelen. Danmark er nesten på topp i andel personer med lavinntekt når en ser på inntekt før overføringer, men er blant landene med lavest andel med lavinntekt når en ser på inntekt etter overføringer. Det ser ut til at det danske overføringssystemet bidrar effektivt til å løfte store grupper ut av lavinntekt.

Figur 4.1. Andel personer med årlig lavinntekt i ulike land i Europa 2003. Disponibel inntekt etter overføringer. Prosent

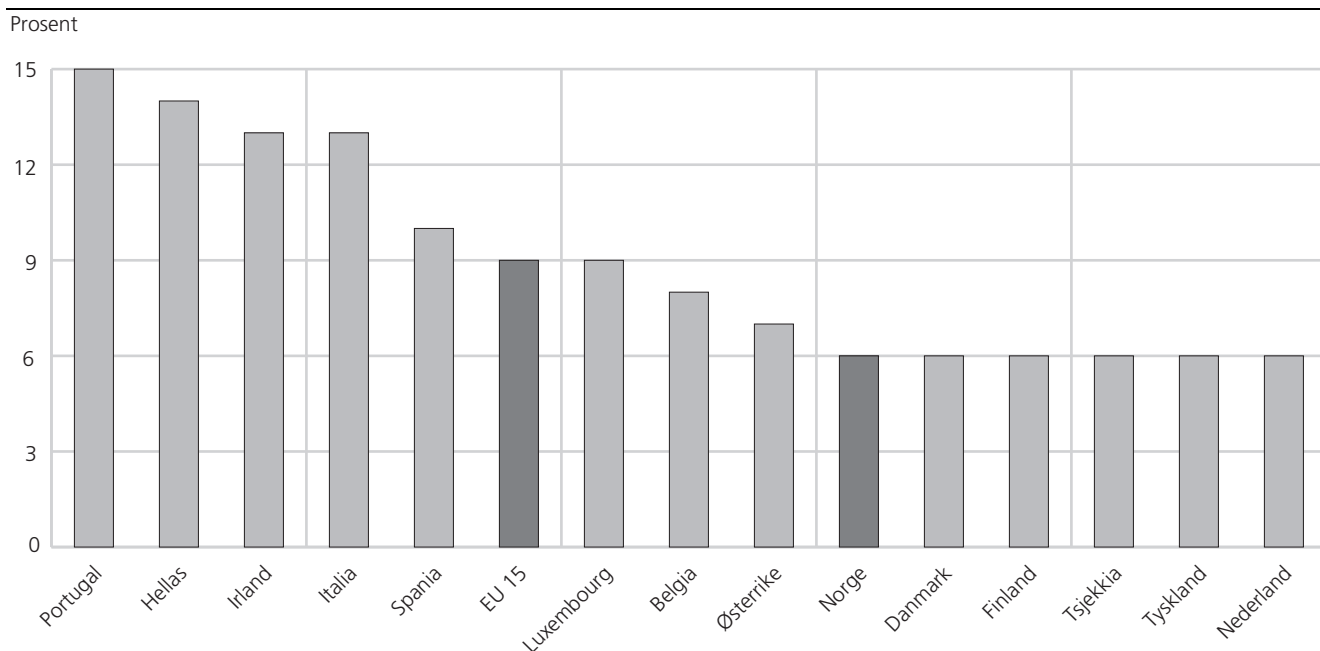
Kilde: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)

Figur 4.2. Andel personer med årlig lavinntekt i ulike land i Europa 2003. Disponibel inntekt før overføringer. Prosent

Kilde: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

Figur 4.3. Andel personer med vedvarende lavinntekt i ulike land i Europa 2001

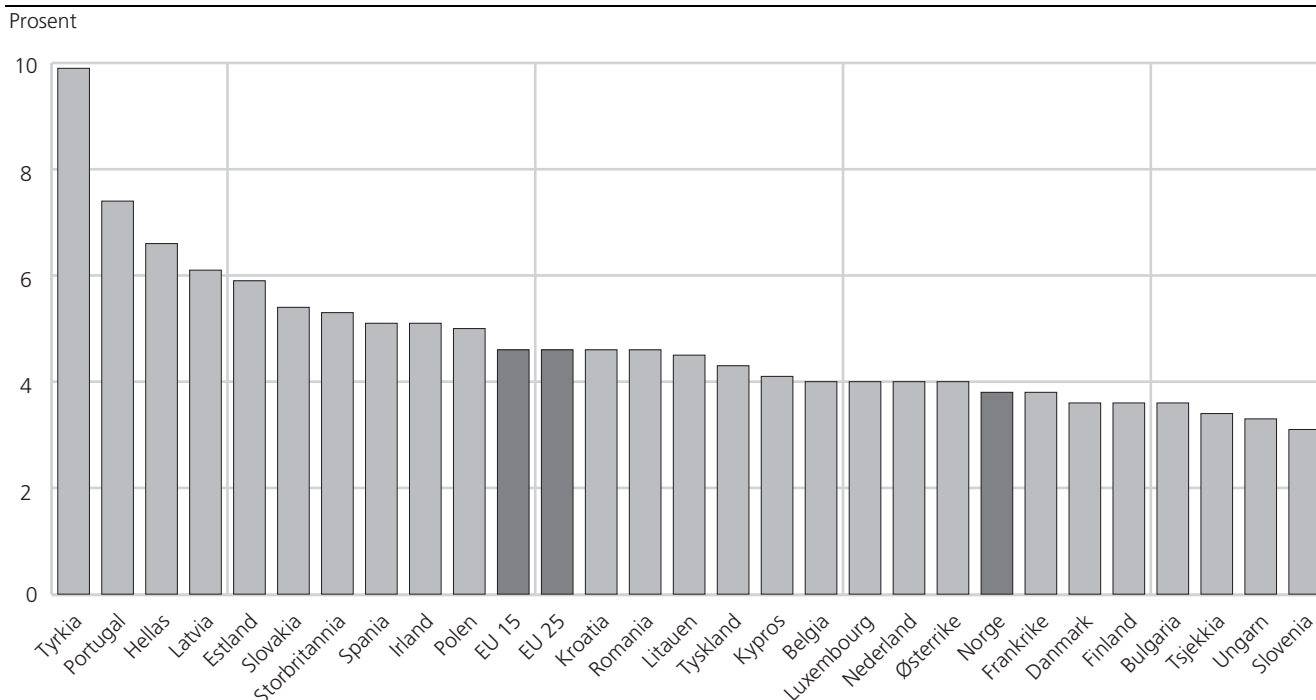
Kilde: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)

Sammenliknbare tall for vedvarende lavinntekt er bare tilgjengelig for noen få land etter 2001. I 2001 finner vi samme mønster for vedvarende lavinntekt som for årlig lavinntekt: Norge, Norden og Nord-Europeiske land har få som har varig lavinntekt, sammenliknet med Sør-Europeiske land og Irland.

4.2. De rikeste 20 prosent har fem ganger så mye av totalinntekten som de fattigste 20 prosent

Dette gjelder for EU under ett i 2003. Norge er blant de landene som har relativt lav inntektsulikhet, selv om inntektsulikheten i 2003 var litt høyere enn i årene før og etter. Inntektsulikheten er størst i Tyrkia, Hellas og Portugal.

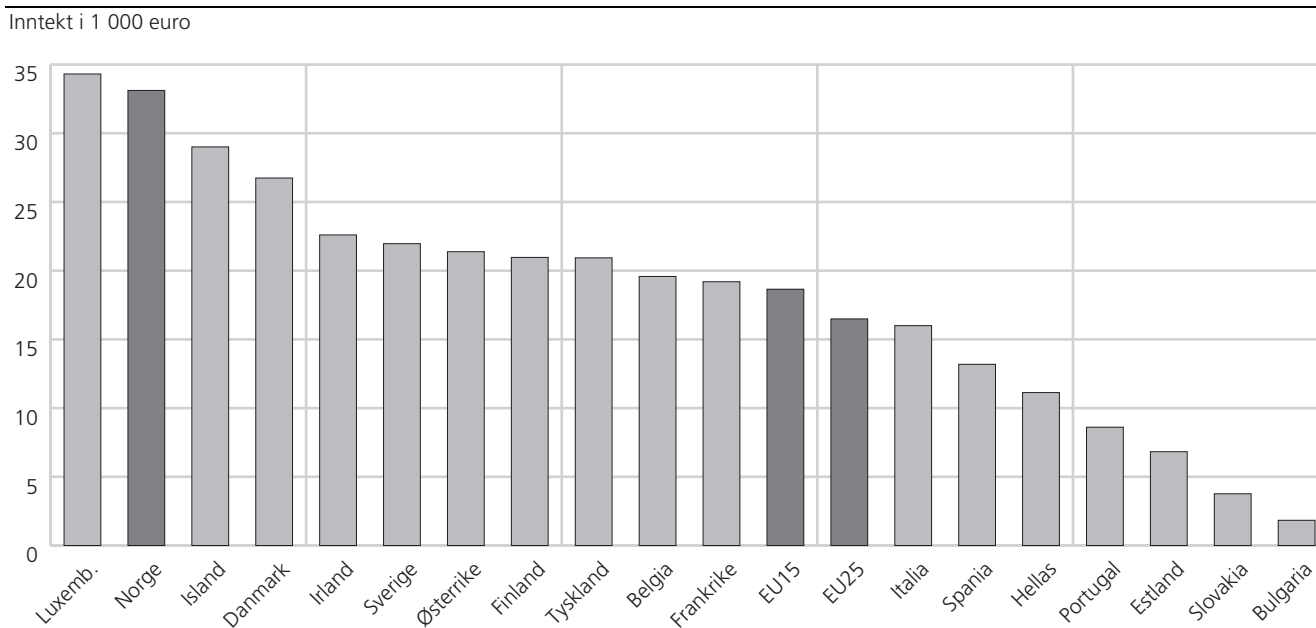
Figur 4.4. Forholdet mellom inntekt mottatt av de 20 prosent av befolkningen med høyest inntekt og de 20 prosent med lavest inntekt i ulike land i Europa. 2003¹

¹ Se note 3, vedleggstabell 3.

Kilde: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)

Figur 4.5 Lavininntektsgrense for en husholdning med 2 voksne og 2 barn i ulike land i Europa. Euro. 2004

Kilde: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)

4.3. Lavinntekt er relativt

Selv om mange av de nye medlemslandene, for eksempel Ungarn, Slovenia og Tsjekkia, ikke har så stor andel personer med lavinntekt, er inntektsnivået generelt mye lavere i disse landene enn i de "gamle" EU-landene. Dermed er også terskelverdien, den inntekten en skal ligge under for å ha lavinntekt, lavere i nye og aspirerende medlemsland, og de med

lavinntekt i land som Norge, Luxembourg og Nederland har mye mer å rutte med enn de med lavinntekt i nye medlemsland. På den annen side kan det kanskje oppleves mer belastende å være i lavinntektsgruppen i et land som Norge, der dette gjelder bare en tidel av befolkningen, enn i et land som Tyrkia eller Hellas, der hver fjerde eller femte person har lavinntekt.

Sammenlikner vi figur 4.1 med figur 4.5 ser vi at de fleste land med få personer med lavinntekt har en lavinntektsgrense som er høyere enn gjennomsnittet for alle EU-land. Ett unntak er Irland, som har mange personer med lavinntekt kombinert med høy terskel for lavinntekt. På den annen side har de fleste land med høy andel personer med lavinntekt lavinntektstærskler som er lavere enn gjennomsnittet.

4.4. Større forskjeller mellom aldersgruppene i Norge og Norden

Mens det er relativt små forskjeller mellom aldersgruppene i EU under ett og i Sør- og Mellom-Europa, er det i Norden og i Norge mye større andel med lavinntekt blant unge 16-24 år og blant eldre som er 65 eller over, enn blant barn og blant voksne i alderen 25 til 64 år. I de aller fleste land er andelen personer med lavinntekt lavest i denne aldersgruppen (25-64 år). I tabellene har vi sett på EU25 og Norge, og har latt Danmark, Frankrike, Hellas og Estland representere henholdsvis Norden, Mellom- og Sør-Europa og de nye medlemslandene. I Danmark og Norge er unge i alderen 16-24 år mye dårligere stilt enn særlig gruppen 50-64 år, forskjellen er på vel 20 prosentpoeng i begge land. I Frankrike og Hellas er forskjellene bare på henholdsvis 7 og 5 prosentpoeng, omtrent det samme som i EU sett under ett (8 prosentpoeng), og i Estland er det nesten ikke forskjeller mellom aldersgruppene. Forklaringen er trolig at ungdom i Norge og Danmark i større grad enn i Sør-Europa flytter hjemmefra når de er i alderen 16-24 år. Dermed nyter nordisk ungdom i mindre grad godt av foreldrenes høye inntekter og stordriftsfordelene ved å høre til en familie.

I Frankrike og Hellas er det liten forskjell på eldre og middelaldrende: andelen personer med lavinntekt er nesten like lav blant eldre 65 år og over som blant de middelaldrende (50-64 år), mens eldre i Norge og Danmark relativt sett er mye dårligere stilt, med forskjeller på 17 og 13 prosentpoeng i de eldres disfavør. Noe av forklaringen kan også være at mange norske og danske pensjonister blir liggende under lavinntektsgrensen på 60 prosent av medianinntekten rett og slett fordi inntektsnivået for de yrkesaktive er så høyt i de nordiske landene.

Tabell 4.1. Andel med årlig lavinntekt i EU og utvalgte land. Aldersgrupper 2004

Alder	EU 25	Norge	Danmark	Frankrike	Hellas	Estland
Under 16 år	20	8	9	14	20	23
16-24	21	26	27	19	24	21
25-49	14	8	9	11	16	19
50-64	13	4	4	12	19	19
65 +	18	21	17	16	19	21
Total	16	11	11	13	20	20

Kilde: Intermediate Quality Report, EU-SILC 2004, for det enkelte land.

Tabell 4.2. Andel med årlig lavinntekt i EU og utvalgte land. Menn og kvinner 2004

Kjønn	EU 25	Norge	Danmark	Frankrike	Hellas	Estland
Menn	15	10	11	13	19	20
Kvinner	17	12	11	14	21	21
Total	16	11	11	14	20	20

Kilde: Intermediate Quality Report, EU-SILC 2004, for det enkelte land.

Tabell 4.3. Andel med årlig lavinntekt i utvalgte land. Menn og kvinner i ulike aldersgrupper 2004

Kjønn	EU 25	Norge	Danmark	Frankrike	Hellas	Estland
0-64 år	:	8	10	13	20	20
Menn	:	8	10	13	19	20
Kvinner	:	8	10	14	20	20
65+		18	20	21	16	28
Menn		15	12	20	14	26
Kvinner		20	27	22	17	30

Kilde: Intermediate Quality Report, EU-SILC 2004, for det enkelte land.

4.5. Lavinntekt litt mer utbredt blant kvinner

I EU har 15 prosent av mennene og 17 prosent av kvinnene lavinntekt. Forskjellene er langt mindre enn de vi så mellom aldersgruppene, noe som trolig skyldes at de fleste hushold består av både kvinner og menn. Forskjellene er omtrent de samme i de land som er presentert i tabell 4.2.

Tabell 4.3 visere tydelig at de eldre kvinnene i Norge kommer dårlig ut. Mens lavinntektsandelen i Norge er den samme for menn og kvinner under 65 år, er det over dobbelt så stor andel kvinner som menn med lavinntekt i alderen 65 år og over. I Danmark, Frankrike og Hellas er det bare små forskjeller mellom menn og kvinner over 65 år. Estland, derimot, har også langt høyere andel med lavinntekt blant eldre kvinner enn blant eldre menn, forskjellen er nesten på nivå med Norge.

Kanskje er det i land som Norge, der nivået på pensjonen er sterkt avhengig av opptjening (antall år i yrkesaktivitet og inntektsnivå disse årene), og der det har vært og er stor forskjell mellom menns og kvinners yrkesaktivitet og inntekt, at mange kvinnelige pensjonister havner under lavinntektsgrensen.

4.6. Mange med lavinntekt blant enslige og i husholdninger med mange barn

Få av de som bor i husholdninger med to voksne og to eller færre barn har lavinntekt, sammenliknet med de som er eneste voksne eller bor i husholdninger med tre eller flere barn. Dette gjelder EU generelt. I Norden betyr ikke antall barn så mye, så lenge det er to voksne i husholdningen. Andelen som har lavinntekt blant de med 3 eller flere barn ligger omtrent som for gjennomsnittet. Frankrike skiller seg ikke særlig fra Norden, men i Hellas er lavinntektsandelen langt over gjennomsnittet i disse barnerike familiene. Enslige forsørgere kommer dårlig ut, særlig i Frankrike, Hellas og Estland. I Hellas ser det ut til at sjansen for å ha lavinntekt også er høy i husholdninger med to voksne, dersom minst en av dem er 65 år eller over.

Tabell 4.4. Andel med årlig lavinntekt i EU og utvalgte land. Husholdningstyper 2004

Alder	EU 25	Norge	Danmark	Frankrike	Hellas	Estland
Enslig	25	30	24	19	29	37
1 voksen <65 år	22	28	26	20	21	36
1 voksen >=65 år	28	34	20	19	37	38
Enslig forsørger	34	17	16	30	38	45
Enslig kvinne	28	33	23	20	34	36
Enslig mann	21	26	25	18	20	39
2 voksne <65 år	10	6	5	9	14	15
2 voksne >=65 år	15	7	13	13	29	12
2 voksne, 1 barn	13	5	4	10	15	16
2 voksne, 2 barn	14	5	4	9	19	17
2 voksne, 3+ barn	26	10	14	17	32	26
Hushold med barn	18	7	7	14	20	12
Total	16	11	11	14	20	20

Kilde: Intermediate Quality Report, EU-SILC 2004, for det enkelte land.

4.7. Mange med lavinntekt blant de ikke arbeidsaktive

I Norge var andelen personer med lavinntekt seks ganger større blant arbeidsledige og andre ikke-yrkesaktive enn blant de sysselsatte. Færre enn 5 prosent av de sysselsatte lå under lavinntektsgrensen, mot nærmere 30 prosent blant arbeidsledige og andre ikke-aktive. Pensjonistene er også i større grad under lavinntektsgrensen, selv om andelen er mindre enn blant andre ikke-aktive. Tilknytning til arbeidsmarkedet har med andre ord stor betydning for risikoen for å havne i lavinnteksgruppen. Den samme tendensen finner vi i de andre EU-landene. I Danmark, Frankrike og Estland er forskjellene litt større enn i Norge, mens betydningen av å være sysselsatt ser ut til å være mindre i Hellas. Der er andelen under lavinntektsgrensen blant arbeidsledige bare vel det dobbelte av andelen blant sysselsatte.

Vi ser også at selv om Norge har lavest andel med lavinntekt av disse fem landene, er andelen med lavinntekt blant arbeidsledige, pensjonister og andre inaktive omtrent den samme i Norge som i Frankrike og Hellas. At Norge kommer så lavt ut totalt sett skyldes trolig at vi har relativt lav arbeidsledighet og høy sysselsetting. Norge og Danmark har bare 1 prosent langtidsledige, mens Frankrike har 4 prosent langtidsledige og Hellas 5 prosent.

Vi sammenlikner med de langtidsledige, siden de arbeidsledige i tabell 5 har vært ledige i minst 7 av de siste 12 månedene. I Norge og Danmark er om lag 75 prosent av befolkningen sysselsatt, mens det i Frankrike og Hellas er omkring 60 prosent som er sysselsatt, i følge Eurostats statistikk basert på Arbeidskraftundersøkelsene (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>).

Tabell 4.5. Andel med årlig lavinntekt i utvalgte land. Menn og kvinner med ulik hovedaktivitet 2004. Personer 16 år og over

Kjønn	Norge	Danmark	Frankrike	Hellas	Estland
Alle	8,3	10,9	13,2	20,0	20,2
Sysselsatte	4,4	4,8	5,4	13,2	9,1
Menn	4,5	5,3	5,5	14,1	8,5
Kvinner	4,4	4,2	5,3	11,9	9,7
Arbeidsledige	28,0	33,0	33,6	31,2	58,7
Menn	34,2	33,8	41,3	34,0	60,5
Kvinner	20,8	32,4	26,1	29,3	55,4
Pensjonister	16,6	19,1	13,4	25,7	25,0
Menn	9,2	24,5	13,7	22,6	22,8
Kvinner	21,8	14,1	13,2	29,7	26,2
Andre inaktive	29,8	14,3	27,0	25,6	30,8
Menn	36,2	12,7	25,8	26,8	24,0
Kvinner	25,1	15,4	27,5	25,2	34,6

Kilde: Intermediate Quality Report, EU-SILC 2004, for det enkelte land.

Som vi har sett er det litt flere med lavinntekt blant kvinner enn blant menn. Men i tabell 5 ser vi at blant arbeidsledige er andelen med lavinntekt større blant menn enn blant kvinner. Dette gjelder alle de fem landene i tabellen, men i Danmark er forskjellen liten sammenliknet med i de andre landene. Forklaringen på den høyere andelen med lavinntekt blant arbeidsledige menn kan være at yrkesaktiviteten er høyere blant menn enn blant kvinner. Derfor vil flere arbeidsledige kvinner enn menn ha en ektefelle eller samboer som er i arbeid. Dermed vil de arbeidsløse kvinnene oftere tilhøre husholdninger med høyere samlet husholdsinntekt enn arbeidsledige menn.

4.8. Få med lavinntekt blant de som eier egen bolig

Forskjellen mellom eiere og leietakere er særlig stor i Norge. Her er det hele 33 prosent av de som bor i leiebolig som har lavinntekt, noe som trolig har sammenheng med at leiemarkedet er relativt lite og leietakerne i Norge er unge. Bare Irland har flere med lavinntekt blant leietakerne enn Norge, og av de andre europeiske land vi har tall for, er det bare Spania og Italia som ligger på samme nivå (se vedleggstabell A7a). I Hellas, derimot, er det like mange med lavinntekt blant de som eier og de som leier bolig. I land der det er store etableringskostnader ved å kjøpe bolig, slik at boutgiftene for de som eier egen bolig blir høyere enn for de som leier, vil det være flere med lavinntekt blant leiere enn blant eiere.

Tabell 4.6. Andel med årlig lavinntekt i utvalgte land, etter eierforhold til boligen. 2004

Eierforhold til bolig	Norge	Danmark	Frankrike	Hellas	Estland
Alle	11	11	14	20	:
Eier bolig (eller fri bolig)	7	8	10	20	:
Leier bolig	33	18	19	20	:

Kilde: Intermediate Quality Report, EU-SILC 2004, for det enkelte land.

5. Materiell situasjon for personer med lavinntekt i Norge i 2005

Å ha lavinntekt slik det her er definert vil si å tilhøre en husholdning som har en inntekt per forbruksenhet etter skatt som er lavere enn 60 prosent av medianinntekten. Vi skal nedenfor se nærmere på hvilken sammenheng det er mellom å ha lavinntekt og å ha økonomiske og materielle problemer av ulik art. Men først skal vi se litt nærmere på hvordan gruppen av personer med lavinntekt er sammensatt, etter kjønn, alder og familietype. Som sammenlikningsgrunnlag vil vi bruke en annen utsatt gruppe, personer i husholdninger som mottok sosialhjelp, og befolkningen under ett. Vi skal også sammenlikne med personer i ulike husholdningstyper, som i ulik grad er knyttet til arbeidsmarkedet, og, for kontrastens skyld, med de 10 prosent rikeste.

5.1. Mange eldre kvinner har lavinntekt

Både sosialhjelpsmottakerne og personer med lavinntekt har en aldersfordeling som avviker fra befolkningens. Unge under 35 år er sterkt overrepresentert blant sosialhjelpsmottakerne, mens eldre 67 år og over er underrepresentert. De unge er overrepresentert også blant de med lavinntekt, men det mest slående er at det er så stor andel eldre over 67 år blant de som har lavinntekt. Eldre menn er imidlertid ikke overrepresentert blant personer med lavinntekt, dette gjelder bare de eldre kvinnene. Nesten hver femte person med lavinntekt er en kvinne over 67 år, mens de eldre kvinnene utgjør mindre enn en av ti i befolkningen. Og som vist i tabell 3 har mer enn hver fjerde kvinne over 65 i Norge lavinntekt. Det er altså unge av begge kjønn og eldre kvinner som er i den mest utsatte økonomiske situasjonen, mens middelaldrende av begge kjønn og eldre menn i liten grad faller under lavinntektsgrensen.

Et liknende bilde får vi når vi ser på hvordan de utsatte gruppene er sammensatt av ulike familietyper. De unge og de gamle enslige er overrepresentert blant de med lavinntekt, men ikke de middelaldrende enslige. Enslige forsørgere er overrepresentert blant sosialhjelpsmottakerne, men ikke blant personer med lavinntekt. Par uten barn er underrepresentert både blant personer med lavinntekt og blant sosialhjelpsmottakerne. De som er 67 år og over er (på grunn av at mange eldre kvinner

har lav inntekt) overrepresentert blant personer med lavinntekt, men både eldre kvinner og menn er underrepresentert blant sosialhjelpsmottakerne. Dette kan bety at eldre med lavinntekt klarer seg bra selv med lav inntekt, eller det kan bety at de, selv som minstepensjonister, har for høy inntekt for å kvalifisere til sosialhjelp. En tredje mulighet kan være at mange i denne gruppen kvier seg for å be sosialkontoret om hjelp.

Tabell 5.1. Personer med lavinntekt, sosialhjelpsmottakere og befolkningen etter alder og kjønn. 2005

	Personer med lavinntekt	Sosialhjelpsmottakere	Befolkningen
Kjønn	100	100	100
Menn	45	52	50
Kvinner	55	48	50
Kjønn og alder			
Menn			
16-34 år	29	27	17
35-66 år	12	24	26
67 år +	4	1	7
Kvinner			
16-34 år	24	23	15
35-66 år	13	24	27
67 år +	18	2	9
Alder			
16-34 år	54	50	31
35-66 år	24	48	53
67 år +	22	3	15
N	776	250	5996

* Inntektsdataene er fra 2004.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC.

Tabell 5.2. Personer med lavinntekt, sosialhjelpsmottakere og befolkningen etter familiefase. 2005

	Personer med lavinntekt	Sosialhjelpsmottakere	Befolkningen
Familiefase	100	100	100
Enslige under 44 år	37	38	19
Enslig forsørger	4	12	4
Par u/barn, under 67 år	16	16	26
Par m/barn	14	20	28
Par u/barn 67+	4	1	8
Enslige 45-66 år	7	11	7
Enslige 67+	19	2	8
N	776	250	5996

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC.

Når vi skal sammenlikne situasjonen for personer med lavinntekt, sosialhjelpsmottakere og befolkningen, er det viktig å ha i mente at sosialhjelpsmottakere stort sett er under pensjonsalderen, mens hver femte av de med lavinntekt er 67 år eller over. I den voksne befolkningen er om lag en av seks over pensjonsalderen. Mange pensjonister er gjeldfrie og har litt formue, slik at selv med inntekt under lavinntektsgrensen er økonomien deres mindre presset enn for en yngre person med samme inntektsnivå.

5.2. Relativt få personer med lavinntekt har varige forbruks-goder som PC og bil

De aller fleste i Norge bor i en husholdning som disponerer vaskemaskin, og det er nesten ingen som sier de ikke har råd til vaskemaskin. Selv blant personer med lavinntekt og sosialhjelpsmottakerne har ni av ti vaskemaskin, og det samme gjelder enslige. Så å si alle som bor i en parhusholdning disponerer vaskemaskin.

PC er ikke fullt så utbredt, men nesten 80 prosent bor i en husholdning som disponerer PC. Blant befolkningen under ett er det bare 3 prosent som ikke har PC fordi de ikke har råd til det, det vil si at nesten 20 prosent ikke har PC fordi de ikke har bruk for det, eller fordi de prioriterer andre ting foran. Blant de personer med lavinntekt er det om lag 60 prosent som har PC, og det samme er tilfelle for sosialhjelpsmottakerne. Selv om

40 prosent av de med lavinntekt er uten PC, er det under 10 prosent av dem som sier at de ikke har PC fordi de ikke har råd. Om lag 75 prosent av de enslige har PC. Likevel er det flere av de enslige, ikke-yrkesaktive, nemlig 15 prosent, som sier de ikke har råd til PC enn blant de med lavinntekt. Dette har trolig sammenheng med at det er relativt mange eldre blant de med lavinntekt, som ennå ikke ser PC som et spennende og nødvendig verktøy. Over 20 prosent av sosialhjelpsmottakerne sier at det er økonomiske grunner til at de ikke har PC. Også blant sosialhjelpsmottakerne er det relativt mange unge mennesker, som gjerne skulle hatt en PC hvis de hadde hatt råd til det.

Det store flertallet i Norge, 84 prosent, tilhører en husholdning som disponerer privatbil. Blant personer med lavinntekt er det bare 49 prosent som disponerer privatbil, og 47 prosent av sosialhjelpsmottakerne. Selv om rundt halvparten i disse gruppene ikke har bil, er det bare om lag hver femte person med lavinntekt og hver tredje sosialhjelpsmottaker som sier at det på grunn av økonomien at de ikke har bil. Det er færre enslige som har bil sammenliknet med par, og forskjellen er særlig stor blant de som ikke er yrkesaktive. I denne gruppen er det 38 prosent av de enslige som sier de ikke har råd til bil, mens det er svært få par (under 5 prosent) som ikke har bil fordi de ikke har råd.

Tabell 5.3. Indikatorer på materiell situasjon i husholdningene til personer i ulike grupper. 2005

	Sosialhjelpsmottaker	De 10 prosent rikeste	Personer med lavinntekt	Antall yrkesaktive i husholdningen					Yrkesaktivitet etter/alders				Alle
				Enslige		Par			16-34 år		35-66		
				0	1	0	1	2	Yrkesaktive	Yrkespassive	Yrkesaktive	Yrkespassive	
Andel som disponerer:													
PC	61	93	59	74	79	51	86	94	86	87	89	67	78
Vaskemaskin	90	100	91	89	95	99	99	99	97	94	99	96	97
Privatbil	47	96	49	47	72	88	94	97	84	69	94	80	84
Andel som av økonomiske årsaker ikke disponerer													
PC	22	0	9	15	6	4	2	1	4	6	1	7	3
Vaskemaskin	6	0	2	7	1	0	0	0	1	1	0	1	1
Privatbil	36	1	22	38	13	4	3	1	7	17	2	11	6
Andel som sier det er svært vanskelig, vanskelig eller litt vanskelig å få endene til å møtes													
68	4	38	65	30	17	22	12	24	33	15	32	21	
Andel som ikke har råd til:													
En ukes ferie	49	1	21	43	9	10	8	2	7	15	4	18	8
Spise kjøtt eller fisk annen hver dag	19	0	9	22	4	3	3	1	2	7	2	7	3
Holde boligen varm	8	-	4	5	1	1	1	1	1	2	1	3	1
Har vært ute av stand til å betale:													
Husleie	32	1	14	29	11	5	7	5	8	14	6	12	8
Boliglån	12	2	11	20	4	6	4	3	4	7	3	5	4
Elektrisitet og kommunale avgifter	36	2	12	26	11	5	6	5	8	11	5	11	7
Andre lån	44	2	18	45	11	15	8	5	9	13	5	22	9
Boutgiftsbelastning:													
Lav boutgiftsbelastning	15	52	28	15	11	68	36	31	14	24	34	42	35
Høy boutgiftsbelastning	45	7	53	48	40	8	14	11	26	39	12	21	18
Andel som opplever boutgiftene som svært tyngende													
26	1	12	22	7	5	6	3	6	11	4	11	6	
N	250	620	776	182	566	638	1012	2149	1074	859	2539	779	5996

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC

Det er relativt små forskjeller mellom yrkesaktive og yrkespassive med hensyn til hva de disponerer av de varige forbruksgodene vi ser på her. Litt flere unge yrkespassive (16-34 år, omfatter studenter) har PC enn sine yrkesaktive jevnaldrende, 82 mot 79 prosent, men de yrkesaktive unge har i langt større grad enn yrkespassive egen privatbil, 85 mot 70 prosent. Det er også i denne gruppen at det er flest, 18 prosent, som sier de ikke har bil fordi de ikke har råd til det. I aldersgruppen 35-66 år har de yrkesaktive oftere PC, vaskemaskin og bil enn de yrkespassive.

5.3. Økonomiske problem

Om lag to av fem personer med lavinntekt sier det er litt vanskelig, vanskelig eller svært vanskelig å få endene til å møtes. Både enslige som ikke er yrkesaktive og sosialhjelpsmottakerne er mye dårligere stilt, to av tre i begge gruppene har problemer med å få inntekten til å strekke til. I hele befolkningen er det om lag to av ti som har slike problemer.

En av fem personer med lavinntekt i har ikke råd til en ukes ferie borte fra hjemmet, det samme gjelder to av fem enslige yrkespassive og en av to sosialhjelpsmottakere.

En av ti personer med lavinntekt og en av fem sosialhjelpsmottakere har ikke råd til å spise kjøtt eller fisk annenhver dag, mens mindre enn en av tretti i hele befolkningen er i samme situasjon. Det er færre i alle gruppene som ikke har råd til å holde boligen varm, mellom 5 og 10 prosent i de utsatte gruppene (sosialhjelpsmottakere, personer med lavinntekt, og ikke yrkesaktive enslige), og om lag 1 prosent i de andre gruppene. Det er små forskjeller mellom unge (16-34 år) og "middelaldrende" (35-66 år) i andel som ikke har råd til ferie, til å spise kjøtt/fisk eller holde boligen varm. Innen begge aldersgruppene er det slik at de yrkespassive har større problemer enn de yrkesaktive. Blant de "middelaldrende" er det 18 prosent av de yrkespassive som ikke har råd til en ukes ferie, mot bare 4 prosent av de yrkesaktive.

5.4. Halvparten av alle med lavinntekt har høye boutgifter i forhold til inntekten

En av tre personer bor i husholdninger som har lav boutgiftsbelastning, det vil si boutgifter som utgjør under 10 prosent av husholdningens samlede inntekt etter skatt, og to av ti har høy boutgiftsbelastning, eller boutgifter som er mer enn 25 prosent av inntekten. Blant personer med lavinntekt og de enslige som ikke er yrkesaktive bruker halvparten mer enn 25 prosent av inntekten på boutgifter, det samme gjelder også nesten halvparten av sosialhjelpsmottakerne.

Bare en av tjue i befolkningen oppfatter boutgiftene sine som svært tyngende, men nær en av tre opplever boutgiftene som noe tyngende. De øvrige 60 prosent synes ikke boutgiftene er tyngende i det hele tatt.

Personer med lavinntekt fordeler seg omtrent på samme måten, selv om litt flere, 12 mot 6 prosent, oppfatter boutgiftene som svært tyngende. Noe av forklaringen på at det er så liten forskjell, kan ligge i at det er relativt stor andel eldre blant de med lavinntekt, og eldre har sjelden boliggjeld å betjene. Sosialhjelpsmottakerne og enslige som ikke er yrkesaktive oppfatter oftere boutgiftene som svært tyngende, det gjelder om lag en av fire i begge gruppene.

Boutgiftene er høyest i forhold til inntekten for de yngste, om lag en av fire yrkesaktive i alderen 16-34 år, og to av fem yrkespassive i denne aldersgruppen bruker mer enn en fjerdedel av samlet inntekt til å dekke sine boutgifter. I aldersgruppen 35-66 år er det 10 prosent av de yrkesaktive og 20 prosent av de yrkespassive som har så høy boutgiftsbelastning.

Betalingsproblemer er mer vanlig blant enslige uten arbeid og blant sosialhjelpsklienter enn blant personer med lavinntekt. I befolkningen er det om lag en av ti av de som betaler husleie som sier at det har hendt at de ikke har vært i stand til å betale husleie det siste året. Andelen er noe høyere blant de med lavinntekt, og vesentlig høyere blant sosialhjelpsmottakere og enslige yrkespassive. I begge disse gruppene er det tre av ti som har hatt problemer med å betale husleie siste år. I hele befolkningen er det 4 prosent som sier at det har hendt at de i løpet av siste år ikke har vært i stand til å betale renter og avdrag på boliglån. Blant sosialhjelpsmottakerne og personer med lavinntekt er det henholdsvis 12 og 11 prosent som har opplevd en slik situasjon. Det er også relativt mange, 20 prosent, av enslige som ikke er yrkesaktive som opplever betalingsproblem med renter og avdrag på boliglån. Om lag 10 prosent av alle husholdninger sier at de har vært ute av stand til å betale andre lån eller elektrisitet og kommunale avgifter. På begge disse områdene er det sosialhjelpsmottakerne og enslige yrkespassive som har de største problemene: Om lag 45 prosent av sosialhjelpsmottakerne og de enslige uten inntektsgivende arbeid har hatt betalingsproblemer i forhold til andre lån, mens henholdsvis 36 og 26 prosent har hatt problemer med å betale, strøm og kommunale avgifter. Personer med lavinntekt kommer litt bedre ut – 12 til 18 prosent av dem har betalingsproblemer på disse områdene.

5.5. Litt flere i de utsatte gruppene har dårlig boligstandard og nærmiljø

Det er mindre forskjeller mellom gruppene når vi ser på ulike sider ved boligstandard. I befolkningen under ett er det rundt 5 prosent som har problemer med råte, fukt eller for lite dagslys i boligen, eller kriminalitet, vold eller hærverk, mens litt flere, 12 og 8 prosent har problemer med støy eller støv og forurensning i eller rundt boligen. Blant sosialhjelpsmottakerne er det omtrent dobbelt så mange som har denne typen problemer med boligen, mens personer

med lavinntekt igjen er i en mellomstilling. De er dårligere stilt enn gjennomsnittet, men bedre enn sosialhjelpsmottakerne. De enslige yrkespassive er dårligst stilt av alle når det gjelder problem med råte, fukt dagslys og støy, mens de med hensyn til støy og forurensning og kriminalitet i nærmiljøet er omtrent på linje med de med lavinntekt.

5.6. Trangboddhet: To av ti i utsatte grupper bor trangt

De som bor i en husholdning som disponerer minst 3 rom mer enn antall personer blir regnet å bo svært romslig, mens aleneboende på ett rom og husholdninger med flere husholdningsmedlemmer enn rom regnes for å være trangbodde. De fleste i Norge er i mellomgruppen, det vil si de bor romslig. Dette gjelder også personer med lavinntekt og sosialhjelpsmottakere – omtrent to av tre bor romslig. Blant sosialhjelpsmottakerne er det få, drøyt 10 prosent, som bor svært romslig, mens det samme gjelder om lag 20 prosent av de med lavinntekt. Trangboddhet er omtrent like utbredt blant personer med lavinntekt, sosialhjelpsmottakere og enslige som ikke er yrkesaktive, det gjelder henholdsvis 21, 18 og 16 prosent i disse gruppene. I befolkningen er det bare 6 prosent som bor trangt.

Sosialhjelpsmottakerne har noe færre kvadratmeter å boltre seg på, 35 kvadratmeter per person, mot 70 kvadratmeter per person for de rikeste 10 prosent av husholdningene. Igjen er personer med lavinntekt i en mellomstilling. De disponerer i gjennomsnitt 45 kvadratmeter per person.

Det er små forskjeller mellom yrkesaktive og yrkespassive i begge aldersgrupper når det gjelder andel som har problemer med boligen eller nærmiljøet. De yrkespassive over 35 år gjennomgående litt dårligere stilt enn yrkesaktive i samme aldersgruppe. Særlig er det flere yrkespassive enn yrkesaktive som er plaget av støy, støy og forurensning.

Trangboddhet er mer utbredt blant de unge 16-36 år, enn blant de litt eldre 35-66 år. Blant de unge er det også flere yrkespassive enn yrkesaktive som bor trangt, mens det ikke er noen nevneverdig forskjell mellom middelaldrende yrkesaktive og yrkespassive på dette området. I gjennomsnitt disponerer de middelaldrende 10 kvadratmeter mer per person enn de som er under 35 år.

Tabell 5.4. Indikatorer på boligstandard i husholdningene til personer i ulike grupper. 2005

	Sosialhjelpsmottaker	De 10 prosent rikeste	Personer med lavinntekt	Antall yrkesaktive i husholdningen					Yrkesaktivitet etter/alders				Alle
				Enslige		Par			16-34 år		35-66		
				0	1	0	1	2	Yrkesaktive	Yrkespassive	Yrkesaktive	Yrkespassive	
Har problemer med													
Råte	13	3	8	15	6	4	5	3	5	7	3	8	5
Fukt	9	5	6	12	6	3	5	4	6	6	4	5	5
For lite dagslys	12	2	7	13	6	3	4	2	5	6	2	5	4
Støy	18	11	16	22	18	10	12	10	15	14	10	16	12
Støv og forurensning	15	7	10	10	12	9	8	7	10	8	7	10	8
Kriminalitet, vold eller hærverk	8	5	5	7	7	5	5	4	5	7	4	6	5
Trangboddhet:													
Bor trangt	21	1	18	16	8	3	7	4	10	17	4	6	6
Bor romslig	68	47	62	73	69	58	60	66	75	67	60	60	63
Bor svært romslig	12	53	20	11	24	39	33	30	16	16	37	35	31
Antall kvadratmeter per person													
N	250	620	776	182	566	638	1012	2149	1074	859	2539	779	5 966

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC

6. Utviklingen i materiell situasjon i Norge 2003-2005

Tre år er kort tid. Vi kan ikke forvente store endringer i inntekt og inntektsfordeling, men noen underliggende endringer kan trolig påvirke utviklingen for enkelte grupper. I aldersgruppen 67 år og over vil det hvert år komme til et nytt kull med bedre pensjonsrettigheter enn gjennomsnittet for aldersgruppen. Dette vil kanskje særlig gjelde kvinner, siden de nye kullene i pensjonsalderen vil ha hatt flere yrkesaktive år med pensjonsopptjening enn sine forgjengere.

6.1. Små endringer i lavinntekt i perioden 2003-2005

I hvert av de av de tre årene 2003, 2004 og 2005 har om lag 11 prosent av alle i Norge hatt lavinntekt. Bak denne stabiliteten har det vært små endringer for noen grupper. Andelen med lavinntekt har økt litt for personer i yrkesaktiv alder, mens det har blitt litt færre med lavinntekt blant de som er over pensjonsalderen. Ingen av forskjellene er statistisk signifikante, og bildet av at det er de unge og, i noe mindre grad, de eldre som er mest utsatt for lavinntekt er konstant.

Vi finner stort sett de samme endringene når vi ser på menn og kvinner hver for seg. I den grad det er noen forskjeller, er endringene litt større for menn enn for kvinner. Det er en nedgang i andelen personer med lavinntekt på 4 prosentpoeng blant menn 65 år og over, og på 2 prosentpoeng for kvinner i samme aldersgruppe. Dermed har forskjellen mellom menn og kvinner økt blant de eldre, på tross av at det trolig er blitt flere tidligere yrkesaktive kvinner blant de eldre. Videre er det en økning i andelen med lavinntekt på 2 prosentpoeng blant menn 16-64 år, mens det ikke har vært noen endring for kvinner i samme aldersgruppe fra 2003 til 2005. Ingen av disse forskjellene er imidlertid statistisk signifikante.

Et viktig skille går mellom de som bor alene og de som bor i parhusholdninger. Rundt 30 prosent har lavinntekt i alle enpersonhusholdninger, litt over 30 for kvinner og eldre, litt under 30 for menn og personer under 65. I parhusholdninger er det bare rundt 5 prosent som har lavinntekt. Det er bare små endringer i perioden 2003 til 2005, og rangordenen mellom husholdningstypene er stort sett den samme i alle de

tre årene. Det er bare ett unntak fra dette: Det er blitt færre personer med lavinntekt blant eldre par uten barn (minst en av de voksne er 65 eller over), og de er nå bedre stilt enn par med tre eller flere barn, som ser ut til å ha hatt en ugunstig utvikling. Andelen med lavinntekt blant eldre barnløse par har gått ned fra 10 til 6 prosent, mens den har økt fra 9 til 12 prosent blant par med tre eller flere barn. Heller ikke disse forskjellene er statistisk signifikante.

Tabell 6.1. Andel med lavinntekt i ulike aldersgrupper. 2003-2005¹

Alder	2003	2004	2005
Under 16	8	8	10
16-24	26	26	27
25-49	7	8	9
50-64	4	4	5
65+	22	19	19
Alle aldre	11	11	12
N	15 308	15 868	15 714

¹ Inntektsdataene er fra 2002-2004.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC. Intermediate Quality Report.

Tabell 6.2. Andel med lavinntekt blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. 2003-2005¹

	2003	2004	2005
Menn			
65+	12	10	8
16-64	9	10	11
Alle aldre	10	10	11
Kvinner			
65+	28	25	26
16-64	10	10	10
Alle aldre	13	12	13

¹ Inntektsdataene er fra 2002-2004.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC. Intermediate Quality Report.

Tabell 6.3. Andel med lavinntekt i ulike husholdningstyper. 2003-2005*

	2003	2004	2005
En person, under 64 år	28	28	28
En person, 65 år+	37	34	35
En person, mann	25	26	26
En person, kvinne	36	33	34
Enpersonhushold., i alt	30	30	30
To voksne under 65, ingen barn	6	6	5
To voksne, ingen barn, min en 65 +	10	7	6
Andre hushold uten barn	2	2	4
Enslig forsørger med barn	21	17	22
To voksne ett barn	5	5	5
To voksne, to barn	3	5	5
To voksne, tre eller flere barn	9	10	12
Andre hushold med barn	6	5	5
Hushold uten barn	15	14	15
Hushold med barn	7	7	8

* Inntektsdataene er fra 2002-2004.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC. Intermediate Quality Report.

6.2. Endringer i materiell situasjon: økonomi og boligstandard

Heller ikke når det gjelder materiell standard kan en regne med store endringer fra 2003 til 2005. Men noen endringer er klare og signifikante: I befolkningen har andelen som disponerer PC økt fra 72 til 78 prosent. Det har vært økning i andel med PC i alle grupper, og aller størst blant personer med lavinntekt, fra 43 til 59 prosent, se tabell 9 og vedleggstabell 13 og 15. Økningen har trolig sammenheng med at PC (og internett) er i ferd med å bli nødvendig i mange sammenhenger: Informasjon, for eksempel til elever og studenter, blir i økende grad bare gjort tilgjengelig via nett, mye av betalingstjenestene og bestilling av reiser, kinobilletter og mange andre tjenester foregår via nett.

Vaskemaskin er et forbruksgode som de fleste husholdninger disponerer, dermed er det lite rom for endringer i andelen som disponerer vaskemaskin. Det samme gjelder langt på vei eie av privatbil, som ligger på samme nivå i 2005 som i 2003. Det kan se ut som privatbil også i økende grad vurderes som et nødvendig gode, i hvert fall er det en større andel av sosialhjelpsmottakerne og de enslige yrkespassive som sier de ikke har bil fordi de ikke har råd til det. Andelen har økt fra 31 til 36 prosent blant sosialhjelpsmottakerne, og fra 25 til 38 prosent av de enslige yrkespassive, mens det ikke var noen tilsvarende økning blant personer med lavinntekt.

Det har vært en velstandsøkning i perioden 2003 til 2005. I 2003 syntes 30 prosent av befolkningen at det var mer eller mindre vanskelig å få endene til å møtes, i 2005 var andelen sunket til 21 prosent. Det kan se ut til at velstandsøkningen også til en viss grad har kommet de økonomisk svake gruppene til gode, siden det har vært nedgang i de fleste grupper. Det var imidlertid ingen nedgang blant sosialhjelpsmottakere, og bare en svak nedgang blant enslige yrkespassive, nettopp de gruppene der det er flest som har

problemer med å få pengene til å strekke til. Disse gruppene blir derfor hengende etter.

Det er altså alt i alt færre som har problem med å få endene til å møtes, men ikke i de mest utsatte gruppene. Det er også flere blant sosialhjelpsmottakere og enslige yrkespassive som sier de ikke har råd til en ukes ferie i 2005 enn i 2003, henholdsvis 49 mot 42 prosent for sosialhjelpsmottakerne, og 43 mot 40 prosent for enslige yrkespassive, se tabell 9 og vedleggstabell 13. Ellers er det små endringer fra 2003 til 2005, og de går i retning av at det er blitt færre som ikke har råd til ferie, kjøtt og fisk eller tilstrekkelig oppvarmet bolig

Omtrent like mange eller færre har periodevis vært ute av stand til å betale husleie, renter og avdrag på boliglån og andre lån eller andre faste utgifter både i 2003 og 2005. Det er imidlertid flere sosialhjelpsmottakere (44 mot 25 prosent) og enslige yrkespassive (45 mot 35 prosent) som har problemer med å betale renter og avdrag på andre lån i 2005 enn i 2003.

I befolkningen under ett er det omtrent like mange, om lag en av fem, som har høy boutgiftsbelastning i de to årene, dvs at 25 prosent eller mer av inntekten går til boutgifter. I de fleste grupper har andelen med høy boutgiftsbelastning gått litt ned, men blant sosialhjelpsmottakere og personer med lavinntekt er det flere som har høy boutgiftsbelastning i 2005 enn i 2003. Andelen økte fra 36 til 45 prosent blant sosialhjelpsmottakerne, og fra 47 til 53 prosent blant de med lavinntekt. Andelen som opplever boutgiftene som svært tyngende har imidlertid endret seg lite for de fleste gruppene.

Boligstandarden har endret seg svært lite fra 2003 til 2005, noe som er som forventet over en så kort periode, se tabell 5.4 og vedleggstabell A14 og A16. Boligmassen endrer seg langsomt, både kvantitativt og kvalitativt, sammenliknet med inntekt, priser, renter og andre forhold som har innvirkning på privatøkonomien.

Referanser

Statistisk sentralbyrå (2005): *Intermediate Quality Report EU-SILC-2003.Norway*, Documents 2005/7, http://www.ssb.no/publikasjoner/etter_serie/documents

Statistisk sentralbyrå (2006): *Intermediate Quality Report EU-SILC-2004.Norway*, Documents 2006/13, http://www.ssb.no/publikasjoner/etter_serie/documents

Eurostat: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/> Klikk på fanen "Data" og velg: Living conditions and welfare/ Income and living conditions/ Main indicators/ Laeken indicators, for å finne tabellene

Tabeller

Tabell A1a. Andel personer med årlig lavinntekt i ulike land i Europa. Personer med disponibel inntekt per forbruksenhet (før overføringer men inkludert pensjoner) under 60 prosent av den nasjonale medianinntekten. EU-skala. 1999-2005

Land		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EU 15	EU 15	24	23	24	:	25	26	26
EU 25	EU 25	24	23	24	:	25	26	26
Norge	NO	24	24	24	24	19	26	29
EU-land:								
Danmark	DK	:	:	29	:	32	31	31
Finland	FI	21	19	29	28	28	29	28
Sverige	SE	:	:	17	29	:	30	29
Belgia	BE	24	23	23	:	29	28	28
Tsjekkia	CZ	:	:	18	:	21	:	21
Tyskland	DE	21	20	21	23	23	24	24
Estland	EE	:	26	25	25	25	26	24
Hellas	EL	22	22	23	:	24	23	23
Spania	ES	23	22	23	22	22	25	24
Frankrike	FR	24	24	26	26	24	26	26
Irland	IRL	30	31	30	:	36	33	32
Italia	IT	21	21	22	:	:	23	24
Kypros	CY	:	:	:	:	20	:	22
Latvia	LV	:	22	:	24	24	:	26
Litauen	LT	:	23	24	24	23	:	26
Luxembourg	LU	24	23	23	:	23	22	23
Ungarn	HR	:	17	17	15	17	:	29
Malta	MT	:	19	:	:	:	:	21
Nederland	NL	21	22	22	22	23	:	22
Østerrike	AT	23	22	22	:	24	25	24
Polen	PL	:	39	31	32	31	:	30
Portugal	PT	27	27	24	26	26	27	26
Slovenia	SL	:	18	17	16	16	:	:
Slovakia	SK	:	:	:	:	28	28	22
Storbritannia	UK	30	29	28	28	29	:	:
Andre europeiske land								
Island	ISL	:	:	:	:	:	19	20
Bulgaria	BG	:	18	19	17	16	18	:
Kroatia	KR	:	:	:	:	31	:	:
Romania	RO	:	21	22	23	22	:	:
Tyrkia	TR	:	:	:	31	31	:	:
Sveits	SW	:	:	:	:	:	:	:

Inntektsdataene gjelder året før det oppgitte året.

Tabell A1b Andel personer med årlig lavinntekt i ulike land i Europa. Personer med disponibel inntekt per forbruksenhet (etter overføringer) under 60 prosent av den nasjonale medianinntekten. EU-skala. 1999-2005

Land		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EU 15	EU 15	16	15	15	:	15	17	16
EU 25	EU 25	16	16	16	:	15	16	16
Norge	NO	11	:	11	10	11	11	11
EU-land:								
Danmark	DK	10	:	10	:	12	11	12
Finland	FI	11	11	11	11	11	11	12
Sverige	SE	8	:	9	11	:	11	9
Belgia	BE	13	13	13	:	15	15	15
Tsjekkia	CZ	:	:	8	:	8	:	10
Tyskland	DE	11	10	11	15	15	16	13
Estland	EE	:	18	18	18	18	20	18
Hellas	EL	21	20	20	:	21	20	20
Spania	ES	19	18	19	19	19	20	20
Frankrike	FR	15	16	13	12	12	13	13
Irland	IRL	19	20	21	:	21	21	20
Italia	IT	18	18	19	:	:	19	19
Kypros	CY	:	:	:	:	15	:	16
Latvia	LV	:	16	:	16	16	:	19
Litauen	LT	:	17	17	17	15	:	21
Luxembourg	LU	13	12	12	:	10	11	13
Ungarn	HR	:	11	11	10	12	:	13
Malta	MT	:	15	:	:	:	:	15
Nederland	NL	11	11	11	11	12	:	11
Østerrike	AT	12	12	12	:	13	13	12
Polen	PL	:	16	16	17	17	:	21
Portugal	PT	21	21	20	20	19	21	20
Slovenia	SL	:	11	11	10	10	:	:
Slovakia	SK	:	:	:	:	21	21	13
Storbritannia	UK	19	19	18	18	18	:	19
Andre europeiske land								
Island	ISL	:	:	:	:	:	10	10
Bulgaria	BG	:	14	16	14	14	15	10
Kroatia	KR	:	:	:	:	18	:	:
Romania	RO	:	17	17	18	17	18	18
Tyrkia	TR	:	:	:	25	26	:	:
Sveits	SW	:	:	:	:	:	:	:

Inntektsdataene gjelder året før det oppgitte året.

Tabell A2. Andel personer med vedvarende lavinntekt i ulike land i Europa . EU-skala. 1999-2004¹

Land	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EU 15	9	9	9	:	:	:
EU 25	9	9	:	:	:	:
Norge	:	7	6	6	:	:
EU-land:						
Danmark	:	:	6	:	:	:
Finland	5	6	6	7	7	:
Sverige	:	:	:	:	:	:
Belgia	7	8	8	:	:	:
Tsjekkia	:	:	:	:	:	:
Tyskland	6	6	6	7	9	9
Estland	:	:	:	:	:	:
Hellas	13	13	14	:	:	:
Spania	11	11	10	:	:	:
Frankrike	9	9	:	:	:	:
Irland	12	13	13	:	:	:
Italia	11	11	13	:	:	:
Kypros	:	:	:	:	:	:
Latvia	:	:	:	:	:	:
Litauen	:	:	:	:	:	:
Luxembourg	8	8	9	:	:	:
Ungarn	:	:	:	:	:	:
Malta	:	:	:	:	:	:
Nederland	5	5	6	6	6	:
Østerrike	7	7	7	:	:	:
Polen	:	:	:	:	:	:
Portugal	14	14	15	:	:	:
Slovenia	:	:	:	:	:	:
Slovakia	:	:	:	:	:	:
Storbritannia	11	11	:	:	:	:
Andre europeiske land						
Island	:	:	:	:	:	:
Bulgaria	:	:	:	:	:	:
Kroatia	:	:	:	:	:	:
Romania	:	:	:	:	:	:
Tyrkia	:	:	:	:	:	:
Sveits	:	:	:	:	:	:

¹ Tall for 2005 ikke tilgjengelige på Eurostats nettside per februar 2007.

Tabell A3. Ulikhet i inntektsfordeling i ulike land i Europa (S80/S20 income quintile share ratio)¹. 1999-2005

Land	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EU 15	4,6	4,5	4,5	:	4,6	4,8	4,8
EU 25	4,6	4,5	4,5	:	4,6	4,8	4,9
Norge	3,3	3,3	3,5	3,2	3,8	3,6	4,1
EU-land:							
Danmark	3,0	:	3,0	:	3,6	3,4	3,5
Finland	3,4	3,3	3,7	3,7	3,6	3,5	3,6
Sverige	3,1	:	3,4	3,3	:	3,3	3,3
Belgia	4,2	4,3	4,0	:	4,0	4,0	4,1
Tsjekkia	:	:	3,4	:	3,4	:	3,7
Tyskland	3,6	3,5	3,6	4,4	4,3	4,4	4,1
Estland	:	6,3	6,1	6,1	5,9	7,2	5,9
Hellas	6,2	5,8	5,7	:	6,4	5,9	5,9
Spania	5,7	5,4	5,5	5,1	5,1	5,1	5,4
Frankrike	4,4	4,2	3,9	3,9	3,8	4,2	4,0
Irland	4,9	4,7	4,5	:	5,1	5,0	5,0
Italia	4,9	4,8	4,8	:	:	5,6	5,6
Kypros	:	:	:	:	4,1	:	4,3
Latvia	:	5,5	:	5,5	6,1	:	6,7
Litauen	:	5,0	4,9	4,7	4,5	:	6,9
Luxembourg	3,9	3,7	3,8	:	4,0	3,7	3,8
Ungarn	:	3,3	3,1	3,0	3,3	:	4,0
Malta	:	4,6	:	:	:	:	4,2
Nederland	3,7	4,1	4,0	4,0	4,0	:	4,0
Østerrike	3,7	3,4	3,5	:	4,0	3,8	3,8
Polen	:	4,7	4,7	4,8	5,0	:	6,6
Portugal	6,4	6,4	6,5	7,3	7,4	7,2	8,2
Slovenia	:	3,2	3,1	3,1	3,1	:	:
Slovakia	:	:	:	:	5,4	5,8	3,9
Storbritannia	5,2	5,2	5,4	5,5	5,3	:	5,6
Andre europeiske land							
Island	:	:	:	:	:	5,1	3,5
Bulgaria	:	3,7	3,8	3,8	3,6	4,0	:
Kroatia	:	:	:	:	4,6	:	:
Romania	:	4,5	4,6	4,7	4,6	:	4,9
Tyrkia	:	:	:	10,8	9,9	:	:
Sveits	:	:	:	:	:	:	:

¹ Forholdet mellom total inntekt mottatt av de 20 prosent av befolkningen med høyest inntekt og den som blir mottatt av de 20 prosent av befolkningen med lavest inntekt. Med inntekt menes her disponibel ekvivalentinntekt.

Tabell A4a. Andel med årlig lavinntekt etter alder og kjønn. 2004

	Under 16	16-24	25-49	50-64	65+	16+	16-64	Alle
EU15	20	21	14	13	19	16	16	17
Menn	:	19	13	13	15	14	14	15
Kvinner	:	23	15	14	21	17	16	18
EU25	20	21	14	13	18	16	15	16
Menn	:	19	13	13	16	14	14	15
Kvinner	:	22	15	13	20	17	16	17
Norge	8,3	26,2	8,1	3,7	18,7	11,5	10,0	10,8
Menn	8,6	24,7	9,4	2,8	10,3	10,3	10,3	9,9
Kvinner	8,0	27,9	6,6	4,7	24,7	12,7	9,6	11,7
Danmark	9,1	27,0	8,8	4,2	17,0	11,4	10,1	10,9
Menn	9,0	24,6	9,3	4,6	16,0	11,1	10,2	10,7
Kvinner	9,1	29,5	8,3	3,9	17,8	11,7	10,1	11,2
Belgia	17,4	15,9	11,7	12,7	20,6	14,2	12,7	14,8
Menn	16,7	15,1	11,1	10,7	20,2	13,1	11,7	13,8
Kvinner	18,1	16,8	12,3	14,8	21,0	15,3	13,8	15,8
Estland	22,9	21,1	18,8	19,0	20,5	19,6	19,3	20,2
Menn	23,2	18,7	18,7	21,8	13,2	18,6	19,5	19,5
Kvinner	22,6	23,7	18,9	16,8	24,1	20,4	19,2	20,7
Hellas	19,7	23,5	15,8	18,8	28,2	20,1	17,9	20,0
Menn	20,0	22,6	14,7	18,4	25,6	18,7	17,0	18,9
Kvinner	19,4	24,3	16,9	19,1	30,4	21,5	18,8	21,1
Spania	24,3	19,1	15,6	16,6	29,6	19,1	16,5	19,9
Menn	25,7	17,8	14,9	16,3	26,7	17,7	15,7	19,0
Kvinner	22,7	20,5	16,4	16,8	31,8	20,5	17,2	20,8
Frankrike	14,4	19,7	10,9	11,8	15,5	13,3	12,7	13,5
Menn	13,9	18,1	10,2	11,7	14,0	12,4	12,1	12,7
Kvinner	14,8	21,3	11,5	11,9	16,6	14,1	13,4	14,2
Østerrike	15,0	12,8	11,2	10,3	17,1	12,3	11,2	12,8
Menn	.	11,1	10,7	9,2	12,8	10,8	10,4	11,3
Kvinner	.	14,6	11,7	11,4	20,0	13,7	12,1	13,0

Tabell A4b. Andel med årlig lavinntekt etter alder og kjønn. 2005

	Under 16	16-24	25-49	50-64	65+	16+	16-64	Alle
EU15	:	:	:	:	20	:	:	16
Menn	:	:	:	:	18	:	:	15
Kvinner	:	:	:	:	23	:	:	17
EU25	:	:	:	:	19	:	:	16
Menn	:	:	:	:	16	:	:	15
Kvinner	:	:	:	:	21	:	:	17
Norge	9	27	8	6	19	12	11	11
Menn	9	27	9	5	8	11	11	10
Kvinner	10	27	7	6	27	13	10	13
Danmark	10	29	10	5	18	12	11	„12
Menn	10	26	10	5	17	12	11	12
Kvinner	10	32	9	4	18	13	11	12
Belgia	19	17	11	11	21	14	12	15
Menn	19	17	11	10	19	13	11	14
Kvinner	18	18	12	12	22	15	13	15
Estland	21	21	16	18	20	18	17	18
Menn	22	22	16	20	10	16	17	17
Kvinner	20	20	17	16	26	19	17	19
Hellas	19	23	15	18	28	20	17	20
Menn	19	21	14	18	25	18	16	18
Kvinner	19	25	17	18	30	21	18	21
Spania	24	18	16	17	29	19	16	20
Menn	24	17	15	16	26	17	16	19
Kvinner	24	19	17	17	32	20	17	21
Frankrike	14	18	11	10	16	13	12	13
Menn	14	15	10	10	15	12	11	12
Kvinner	15	20	11	10	18	13	12	14
Østerrike	15	13	11	10	14	12	11	12
Menn	16	11	11	10	10	10	11	11
Kvinner	14	15	11	10	17	13	12	13

Tabell A5. Andel med årlig lavinntekt etter yrkesaktivitet og kjønn . 2004

	Sysselsatt	Arbeidsledig	Pensjonister	Andre inaktive	Alle
EU15	8	40	16	26	16
Menn	8	46	15	25	14
Kvinner	7	35	17	26	17
EU25	8	40	16	26	16
Menn	8	46	15	25	14
Kvinner	8	35	16	26	17
Norge	4	28	17	30	12
Menn	5	34	9	36	10
Kvinner	4	21	22	25	13
Danmark	5	33	19	14	11
Menn	5	34	25	13	10
Kvinner	4	32	14	15	11
Belgia	4	28	18	26	14
Menn	5	29	19	25	13
Kvinner	4	27	17	27	16
Estland	9	59	25	31	20
Menn	9	61	23	24	21
Kvinner	10	55	26	35	20
Hellas	13	31	26	26	20
Menn	14	34	23	27	18
Kvinner	12	29	30	25	22
Spania	11	40	25	30	20
Menn	12	50	26	27	20
Kvinner	9	33	22	31	20
Frankrike	5	34	13	27	13
Menn	6	41	14	26	12
Kvinner	5	26	13	28	14
Østerrike	7	31	14	21	13
Menn	8	35	11	21	11
Kvinner	7	26	16	21	13

Tabell A5b. Andel med årlig lavinntekt etter yrkesaktivitet og kjønn. 2005

	Sysselsatt	Arbeidsledig	Pensjonister	Andre inaktive	Alle
EU15	:	:	:	:	:
Menn	:	:	:	:	:
Kvinner	:	:	:	:	:
EU25	:	:	:	:	:
Menn	:	:	:	:	:
Kvinner	:	:	:	:	:
Norge	5	27	20	30	12
Menn	5	33	8	35	10
Kvinner	4	19	28	27	13
Danmark	5	26	16	28	12
Menn	5	39	15	29	12
Kvinner	5	14	16	28	12
Belgia	4	31	18	25	14
Menn	5	30	19	24	13
Kvinner	3	32	18	25	15
Estland	7	60	23	29	18
Menn	7	61	11	32	16
Kvinner	8	58	28	28	19
Hellas	13	33	25	25	20
Menn	14	39	22	25	18
Kvinner	12	29	29	25	21
Spania	10	35	25	28	19
Menn	11	42	25	26	17
Kvinner	9	31	23	28	21
Frankrike	6	29	13	25	13
Menn	7	34	13	22	12
Kvinner	5	25	14	26	13
Østerrike	7	47	12	22	12
Menn	7	51	10	23	10
Kvinner	6	42	14	21	13

Tabell A6a. Andel med årlig lavinntekt etter husholdningstype. 2004

Husholdningstype	EU15	EU25	Norge	Danmark	Frankrike	Hellas	Estland
En person, under 64	22	22	27,5	26	20	21	36
En person, 65+	28	28	34,3	20	19	37	38
En person, mann	21	21	25,7	25	18	20	39
En person, kvinne	28	28	33,4	23	20	34	36
En person, alle	25	25	29,7	24	19	29	37
To voksne under 65, ingen barn å forsørge	10	10	5,6	5	9	14	15
To voksne, andre, ingen barn å forsørge	15	15	7,0	13	13	29	12
Andre hushold uten barn å forsørge	15	15	1,5	:	:	:	10
Enslig forsørger	34	34	17,2	16	30	38	45
To voksne, ett barn å forsørge	13	13	4,5	4	10	15	16
To voksne, to barn å forsørge	14	14	4,8	4	9	19	17
To voksne, tre eller flere barn å forsørge	26	26	10,8	14	17	32	26
Andre hushold med barn å forsørge	:	:	:	:	:	:	12
Hushold uten barn	15	15	14,4	14	13	20	:
Hushold med barn	18	18	7,2	7	14	20	20

Tabell A6b. Andel med årlig lavinntekt etter husholdningstype. 2005

Husholdningstype	EU15	EU25	Norge	Danmark	Frankrike	Hellas	Estland
En person, under 64	22	23	28	28	18	19	32
En person, 65+	30	28	36	21	21	35	41
En person, mann	22	23	26	26	19	19	35
En person, kvinne	29	27	35	25	20	32	37
En person, alle	26	25	30	26	20	28	36
To voksne under 65, ingen barn å forsørge	10	10	6	5	8	15	15
To voksne, andre, ingen barn å forsørge	18	16	6	13	13	27	11
Andre hushold uten barn å forsørge	:	:	:	:	:	:	:
Enslig forsørger	32	33	19	21	26	43	40
To voksne, ett barn å forsørge	11	12	4	4	8	14	13
To voksne, to barn å forsørge	13	14	5	5	9	18	12
To voksne, tre eller flere barn å forsørge	25	26	10	14	20	33	25
Andre hushold med barn å forsørge	:	:	:	:	:	:	:
Hushold uten barn	16	16	16	15	13	19	19
Hushold med barn	16	17	8	9	13	21	18

Tabell A7a. Andel med årlig lavinntekt etter eierforhold til bolig. 2004

	Eier bolig, eller fri bolig	Leier bolig	Alle
EU15	13	24	16
EU25	13	24	16
Norge	7	33	11
Danmark	8	18	11
Sverige	7	19	11
Finland	8	20	11
Belgia	11	27	15
Tsjekia	:	:	:
Tyskland	10	22	16
Estland	:	:	:
Hellas	20	20	20
Spania	19	31	20
Frankrike	10	19	14
Irland	18	37	21
Italia	17	30	19
Kypros	:	:	:
Latvia	:	:	:
Litauen	:	:	:
Luxembourg	8	23	11
Ungarn	:	:	:
Malta	:	:	:
Nederland	:	:	:
Østerrike	10	18	13
Polen	:	:	:
Portugal	20	25	21
Slovenia	:	:	:
Slovakia	:	:	:
Storbritannia	:	:	:
Andre europeiske land			
Island	:	:	:
Bulgaria	14	26	14
Kroatia	:	:	:
Romania	:	:	:
Tyrkia	:	:	:
Sveits	:	:	:

Tabell A7b. Andel med årlig lavinntekt etter eierforhold til bolig. 2005

	Eier bolig, eller fri bolig	Leier bolig	Alle
EU15	12	25	16
EU25	13	25	16
Norge	7	34	11
Danmark	8	19	10
Sverige	6	17	9
Finland	8	21	12
Belgia	10	29	15
Tsjekia	8	19	10
Tyskland	8	20	13
Estland	18	34	18
Hellas	20	18	20
Spania	18	32	20
Frankrike	9	20	13
Irland	15	37	20
Italia	17	30	19
Kypros	15	23	16
Latvia	18	24	19
Litauen	20	33	21
Luxembourg	9	25	13
Ungarn	13	19	13
Malta	14	21	15
Nederland	7	17	11
Østerrike	10	17	12
Polen	20	25	21
Portugal	19	28	20
Slovenia	:	:	:
Slovakia	13	18	13
Storbritannia	:	:	:
Andre europeiske land			
Island	8	24	10
Bulgaria	:	:	:
Kroatia	:	:	:
Romania	18	22	:
Tyrkia	:	:	:
Sveits	:	:	:

Tabell A8a. Lavinntekstgrense for noen husholdningstyper. Euro. 2004

	Husholdning med en person	Husholdning med to voksne og to barn
EU15	8 882	18 652
EU25	7 853	16 490
Norge	15 770	33 117
EU land		
Danmark	12 735	26 744
Finland	9 984	20 966
Sverige	10 297	21 966
Belgia	9 324	19 580
Tsjekkia	.	.
Tyskland	9 969	20 935
Estland	3 251	6 827
Hellas	5 300	11 130
Spania	6 279	13 185
Frankrike	9 142	19 197
Irland	10 763	22 602
Italia	7 620	16 002
Kypros	.	.
Latvia	.	.
Litauen	.	.
Luxembourg	16 341	34 316
Ungarn	.	.
Malta	.	.
Nederland	.	.
Østerrike	10 181	21 382
Polen	.	.
Portugal	4 100	8 610
Slovenia	.	.
Slovakia	1 793	3 765
Storbritannia	.	.
Andre land		
Bulgaria	874	1 835
Kroatia	.	.
Romania	.	.
Tyrkia	.	.
Island	13 814	29 009
Sveits	.	.

Tabell A8b. Lavinntekstgrense for noen husholdningstyper. Euro. 2005

	Husholdning med en person	Husholdning med to voksne og to barn
EU15	.	.
EU25	.	.
Norge	15345	32224
EU land		
Danmark	13274	27876
Finland	10447	21939
Sverige	10381	21800
Belgia	9863	20712
Tsjekkia	2539	5333
Tyskland	10274	21575
Estland	1788	3755
Hellas	5650	11865
Spania	6347	13328
Frankrike	9562	20081
Irland	11227	23576
Italia	8633	18130
Kypros	7894	16578
Latvia	1322	2777
Litauen	1235	2593
Luxembourg	17087	35883
Ungarn	2066	4339
Malta	4664	9795
Nederland	10189	21397
Østerrike	10796	22671
Polen	1520	3192
Portugal	4299	9028
Slovenia	.	.
Slovakia	1698	3566
Storbritannia	.	.
Andre land		
Bulgaria	.	.
Kroatia	.	.
Romania	726	1525
Tyrkia	.	.
Island	14138	29689
Sveits	.	.

Tabell A9a. Relativt median lavinntektsgap etter alder og kjønn, 2004¹

	Under 16	16-64	65+	16+	Alle
EU15					
Menn					
Kvinner					
EU25					
Menn					
Kvinner					
Norge	13,6	25,9	10,8	18,6	18
Menn	.	29,3	11,3	24,5	
Kvinner	.	20,8	10,5	15,1	
Spania	26	27	21	:	25
Menn	:	27	24	:	26
Kvinner	:	27	20	:	24
Østerrike	17,8	20,4	20,6	20,6	20,0
Menn	.	18,2	26,1	19,2	18,6
Kvinner	.	22,5	20,4	21,6	20,4

¹ Relativt median fattigdomsgap er medianinntekten for personer med lavinntekt (under 60 prosent av medianen) i prosent av medianinntekten for alle.

Tabell A9b. Relativt median lavinntektsgap etter alder og kjønn, 2005

	Under 16	16-64	65+	16+	Alle
EU15	:	:	17	:	21
Menn	:	:	17	:	22
Kvinner	:	:	18	:	20
EU25	:	:	17	:	22
Menn	:	:	17	:	23
Kvinner	:	:	17	:	21
Norge	20	28	12	:	20
Menn	:	30	13	:	24
Kvinner	:	26	12	:	18
Spania	29	28	28	:	25
Menn	:	29	29	:	28
Kvinner	:	27	27	:	24
Østerrike	14	18	14	:	15
Menn	:	16	12	:	15
Kvinner	:	17	15	:	15

Tabell A10a. Andel med lavinntekt ved ulike terskler for lavinntekt. 2003

Land	Andel som tjener mindre enn ulike andeler av medianinntekten			
	40 prosent	50 prosent	60 prosent	70 prosent
EU 15	5	9	15	24
EU 25	5	9	15	23
Norge	3	6	11	18
EU-land:				
Danmark	4	6	12	19
Finland	2	5	11	20
Sverige	:	:	:	:
Belgia	5	9	15	25
Tsjekia	1	4	8	16
Tyskland	6	10	15	23
Estland	7	11	18	26
Hellas	10	14	21	29
Spania	6	11	19	27
Frankrike	2	6	12	20
Irland	7	13	21	28
Italia	:	:	:	:
Kypros	4	9	15	23
Latvia	5	10	16	25
Litauen	4	8	15	23
Luxembourg	3	6	10	18
Ungarn	3	6	12	19
Malta	:	:	:	:
Nederland	4	7	12	21
Østerrike	4	7	13	20
Polen	6	11	17	25
Portugal	:	:	:	:
Slovenia	3	6	10	17
Slovakia	12	16	21	27
Storbritannia	5	10	18	26
Andre europeiske land				
Island	:	:	:	:
Bulgaria	4	9	14	23
Kroatia	6	11	18	25
Romania	5	10	17	25
Tyrkia	12	18	26	33
Sveits	:	:	:	:

Tabell A10b. Andel med lavinntekt ved ulike terskler for lavinntekt. 2004

Land	Andel som tjener mindre enn ulike andeler av medianinntekten			
	40 prosent	50 prosent	60 prosent	70 prosent
EU 15	5	10	17	24
EU 25	5	10	16	24
Norge	3	6	11	19
EU-land:				
Danmark	3	6	11	19
Finland	2	5	11	20
Sverige	3	6	11	19
Belgia	5	9	15	23
Tsjekkia	:	:	:	:
Tyskland	6	10	16	23
Estland	:	:	20	:
Hellas	8	13	20	28
Spania	7	13	20	27
Frankrike	3	7	13	22
Irland	5	11	21	29
Italia	7	12	19	27
Kypros	:	:	:	:
Latvia	:	:	:	:
Litauen	:	:	:	:
Luxembourg	3	6	11	20
Ungarn	:	:	:	:
Malta	:	:	:	:
Nederland	:	:	:	:
Østerrike	4	7	13	20
Polen	:	:	:	:
Portugal	9	14	21	29
Slovenia	:	:	:	:
Slovakia	12	16	21	27
Storbritannia	:	:	:	:
Andre europeiske land				
Island	3	6	10	18
Bulgaria	4	9	15	23
Kroatia	:	:	:	:
Romania	:	:	:	:
Tyrkia	:	:	:	:
Sveits	:	:	:	:

Tabell A11. Personer med lavinntekt, sosialhjelpsmottakere og befolkningen etter alder og kjønn. 2003

	Personer med lavinntekt	Sosialhjelpsmottakere	Befolkningen
Kjønn	100	100	100
Menn	42	49	49
Kvinner	59	51	51
Kjønn og alder			
Menn			
16-34 år	25	24	17
35-66 år	10	24	26
67 år +	6	1	7
Kvinner			
16-34 år	24	28	15
35-66 år	12	20	26
67 år +	24	3	9
Alder			
16-34 år	48	52	32
35-66 år	22	44	52
67 år +	30	4	16
N	685	238	5872

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC.

Tabell A12. Personer med lavinntekt, sosialhjelpsmottakere og befolkningen etter familiefase. 2003

	Personer med lavinntekt	Sosialhjelpsmottakere	Befolkningen
Familiefase	100	100	100
Enslige under 44 år	35	29	19
Enslig forsørger	5	12	4
Par u/barn, under 67 år	14	25	27
Par m/barn	10	19	28
Par u/barn 67+	7	1	8
Enslige 45-66 år	6	10	7
Enslige 67+	23	3	8
N	685	238	5872

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC.

Tabell A13. Indikatorer på materiell situasjon i husholdninger til personer i ulike grupper. 2003

	Sosial- hjelps- mot- taker	De 10 pro- sent rikeste	Per- soner med lav- inntekt	Antall yrkesaktive i husholdningen					Yrkesaktivitet etter/alder				Alle
				Enslige		Par			16-34 år		35-66		
				0	1	0	1	2	Yrkes- aktive	Yrkes- passive	Yrkes- aktive	Yrkes- passive	
Andel som disponerer:													
PC	52	91	43	66	70	39	78	90	79	82	84	56	72
Vaskemaskin	90	99	89	90	92	99	99	99	95	92	99	97	97
Privatbil	52	95	42	58	72	87	94	96	85	70	93	82	84
Andel som av økonomiske årsaker ikke disponerer													
PC	19	0	10	15	8	5	3	1	6	8	2	6	4
Vaskemaskin	5	0	2	3	1	1	1	1	1	2	0	1	0
Privatbil	31	0	24	25	13	10	4	2	8	18	2	8	6
Andel som sier det er svært vanskelig, vanskelig eller litt vanskelig å få endene til å møtes													
	66	8	49	69	44	22	33	23	36	43	25	40	30
Andel som ikke har råd til:													
En ukes ferie	42	2	23	40	14	11	10	4	9	15	6	20	10
Spise kjøtt eller fisk annen hver dag	21	1	10	18	7	3	3	2	4	8	3	7	4
Kjøpe nye klær	11	0	6	14	5	2	2	1	3	3	2	6	3
Holde boligen varm	37	2	21	31	13	7	7	5	10	14	6	16	9
Har vært ute av stand til å betale:													
Husleie	29	2	16	30	11	8	6	7	11	16	6	11	9
Boliglån	24	1	11	28	6	5	7	4	8	8	4	10	6
Elektrisitet og kommunale avgifter	37	2	17	41	17	7	11	7	14	15	8	15	10
Andre lån	25	1	14	35	15	10	10	6	11	14	6	15	9
Boutgiftsbelastning:													
Lav boutgiftsbelastning	15	49	33	17	14	70	35	29	16	21	34	43	35
Høy boutgiftsbelastning	36	10	47	51	43	7	16	15	31	34	15	20	20
Oppfatter boutgiftene som													
Svært tyngende	24	2	13	25	12	6	8	5	9	10	7	13	8
Noe tyngende	44	26	40	45	44	26	42	42	48	46	37	32	38
N	238	611	685	155	576	607	967	2078	1142	778	2487	659	5872

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC.

Tabell A14. Indikatorer på boligstandard i husholdninger til personer i ulike grupper. 2003

	Sosial- hjelps- mot- taker	De 10 pro- sent rikeste	Per- soner med lav- inntekt	Antall yrkesaktive i husholdningen					Yrkesaktivitet etter/alder				Alle
				Enslige		Par			16-34 år		35-66		
				0	1	0	1	2	Yrkes- aktive	Yrkes- passive	Yrkes- aktive	Yrkes- passive	
Har problemer med													
Råte	11	3	8	9	8	4	6	4	6	6	4	7	5
Fukt	11	4	7	6	8	2	6	4	6	7	5	6	5
For lite dagslys	8	2	8	7	9	3	4	3	5	5	3	5	4
Støy	25	8	18	19	15	13	13	11	16	17	11	15	13
Støy og forurensning	14	6	9	11	12	9	9	8	9	7	8	13	9
Kriminalitet, vold eller hærverk	12	3	7	9	8	4	7	5	8	7	5	7	6
Trangboddhet:													
Bor trangt	19	1	18	16	6	3	7	5	10	18	4	5	7
Bor romslig	68	49	60	68	69	63	66	66	73	64	61	63	64
Bor svært romslig	13	50	21	16	24	34	27	29	18	18	35	32	30
Antall kvadratmeter per person													
	37	68	48	47	55	54	45	46	43	41	50	54	50
N	238	611	685	155	576	607	967	2078	1142	778	2487	659	5872

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC.

Tabell A15. Indikatorer på materiell situasjon i husholdningene til personer i ulike grupper. 2004

	Sosial- hjelps- mot- taker	De 10 pro- sent rikeste	Per- soner med lav- inntekt	Antall yrkesaktive i husholdningen					Yrkesaktivitet etter/alders				Alle
				Enslige		Par			16-34 år		35-66		
				0	1	0	1	2	Yrkes- aktive	Yrkes- passive	Yrkes- aktive	Yrkes- passive	
Andel som disponerer:													
PC	61	94	52	72	76	47	82	92	82	85	87	63	76
Vaskemaskin	93	99	91	92	92	98	99	99	95	93	99	97	97
Privatbil	56	96	42	56	72	89	93	97	85	70	94	83	85
Andel som av økonomiske årsaker ikke disponerer													
PC	22	0	9	14	7	3	2	1	5	7	1	7	3
Vaskemaskin	2	0	2	2	1	0	0	0	1	2	0	0	0
Privatbil	28	1	23	25	14	3	3	1	7	18	2	7	6
Andel som sier det er litt vanskelig, vanskelig eller svært vanskelig å få endene til møtes:													
Svært vanskelig eller vanskelig	43	1	17	38	11	7	7	3	24	32	16	33	7
Andel som ikke har råd til:													
En ukes ferie	42	1	21	38	12	8	8	3	7	14	5	19	8
Spise kjøtt eller fisk annen hver dag	19	1	10	17	4	4	2	1	2	7	2	6	3
Holde boligen varm	9	0	5	6	2	2	1	1	1	3	1	4	2
Har vært ute av stand til å betale:													
Husleie	34	1	14	27	13	9	7	6	9	13	7	15	9
Boliglån	21	1	11	20	6	5	7	3	5	6	4	8	5
Elektrisitet og kommunale avgifter	37	1	11	25	14	5	9	5	10	11	6	11	8
Andre lån	37	2	17	38	13	10	10	5	11	12	6	14	9
Boutgiftsbelastning:													
Lav boutgiftsbelastning	15	50	32	18	13	68	37	32	17	22	35	43	35
Høy boutgiftsbelastning	43	7	48	46	38	8	30	10	24	36	11	18	17
Oppfatter boutgiftene som													
Svært tyngende	24	1	12	17	9	5	6	3	6	10	4	11	11
Noe tyngende	42	23	36	44	40	24	39	37	44	43	34	34	41
N	263	627	709	181	586	642	1020	2199	1172	853	2537	737	6046

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC.

Tabell A16. Indikatorer på boligstandard i husholdningene til personer i ulike grupper. 2004

	Sosial- hjelps- mot- taker	De 10 pro- sent rikeste	Per- soner med lav- inntekt	Antall yrkesaktive i husholdningen					Yrkesaktivitet etter/alders				Alle
				Enslige		Par			16-34 år		35-66		
				0	1	0	1	2	Yrkes- aktive	Yrkes- passive	Yrkes- aktive	Yrkes- passive	
Har problemer med													
Råte	9	2	6	8	6	3	5	4	6	6	4	5	4
Fukt	9	4	5	10	6	3	4	5	6	6	4	4	4
For lite dagslys	8	2	9	10	7	3	3	3	5	5	3	6	4
Støy	19	10	17	24	18	10	11	10	16	16	10	16	13
Støv og forurensning	16	8	10	16	9	10	8	8	8	8	9	11	9
Kriminalitet, vold eller hærverk	10	6	7	12	9	4	5	5	9	8	4	7	6
Trangboddhet:													
Bor trangt	21	2	19	17	7	4	7	5	10	19	4	5	7
Bor romslig	65	49	58	71	68	58	63	65	74	63	59	60	62
Bor svært romslig	14	49	23	12	26	38	30	30	16	19	37	34	31
Antall kvadratmeter per person	36	68	48	43	58	53	46	47	42	42	52	54	50
N	263	627	709	181	586	642	1020	2199	1172	853	2537	737	6046

Kilde: Statistisk sentralbyrå. EU-SILC.